

124

ZÁKON

z 2. februára 2006

o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

**PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA**

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon ustanovuje všeobecné zásady prevencie a základné podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na vylúčenie rizik a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce.

§ 2

Pôsobnosť zákona

(1) Tento zákon sa vzťahuje na zamestnávateľov a zamestnancov vo všetkých odvetviach výrobnjej sféry a nevýrobnjej sféry.

(2) Povinnosti a opatrenia ustanovené týmto zákonom sa v nevyhnutnom rozsahu vzhľadom na povahu činnosti vzťahujú aj na

- a) ústav na výkon trestu odňatia slobody, ústav na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých a právnickú osobu pri zaradení odsúdeného do práce a na odsúdeného, ktorý je zaradený do práce,
- b) fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom¹⁾ a nie je zamestnávateľom, a na jeho príbuzných v priamom rade, súrodencov a manželku, ak sa podieľajú na plnení jej podnikateľských úloh,
- c) organizátora dobrovoľníckych všeobecne prospešných aktivít a na fyzickú osobu vykonávajúcu prácu podľa pokynov organizátora dobrovoľníckych aktivít,
- d) fyzickú osobu, ktorá sa nachádza s vedomím za-

mestnávateľa na jeho pracovisku alebo v jeho priestore.

(3) Pôsobnosť tohto zákona môže byť osobitným zákonom obmedzená alebo vylúčená pri určených činnostiach vykonávaných v služobnom pomere. Zamestnávateľ je však povinný pri vykonávaní určených činností zabezpečiť najvyššiu možnú úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(4) Tento zákon sa nevzťahuje na činnosti vykonávané profesionálnymi vojakmi alebo občanmi povolanými na výkon mimoriadnej služby²⁾ v čase po vypovedaní vojny, vyhlásení vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu, alebo vyslanými mimo územia Slovenskej republiky na účely humanitárnej pomoci, vojenských cvičení alebo mierových pozorovateľských misií;³⁾ v takom prípade sa zabezpečí najvyššia možná úroveň bezpečnosti a zdravia.

§ 3

Vymedzenie niektorých pojmov

Na účely tohto zákona

- a) zamestnávateľ je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá
 1. zamestnáva fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu⁴⁾ alebo v obdobnom pracovnom vzťahu,⁵⁾
 2. uskutočňuje praktické vyučovanie žiakov učilišťa, žiakov odborného učilišťa, žiakov strednej školy a študentov vysokej školy,
- b) zamestnanec je
 1. fyzická osoba, ktorá v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu vykonáva pre zamestnávateľa závislú prácu podľa jeho pokynov za mzdu alebo za odmenu,
 2. žiak učilišťa, žiak odborného učilišťa, žiak strednej školy pri praktickom vyučovaní a študent vysokej školy pri praktickej výučbe,
- c) osobitné skupiny zamestnancov sú tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode, doj-

¹⁾ § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka.

²⁾ § 29 zákona č. 320/2002 Z. z. o brannej povinnosti v znení zákona č. 330/2003 Z. z.

³⁾ § 12 zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky.

⁴⁾ Zákonník práce.

Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ Napríklad zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov, zákon č. 200/1998 Z. z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, zákon č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ciace ženy, mladiství a zamestnanci so zdravotným postihnutím,

- d) prevencia je systém opatrení plánovaných a vykonávaných vo všetkých oblastiach činnosti zamestnávateľa, ktoré sú zamerané na vylúčenie alebo obmedzenie rizika a faktorov podmieňujúcich vznik pracovných úrazov, chorôb z povolania a iných poškodení zdravia z práce, a určenie postupu v prípade bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia zamestnanca,
- e) nebezpečenstvo je stav alebo vlastnosť faktora pracovného procesu a pracovného prostredia, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca,
- f) ohrozenie je situácia, v ktorej nemožno vylúčiť, že zdravie zamestnanca bude poškodené,
- g) riziko je pravdepodobnosť vzniku poškodenia zdravia zamestnanca pri práci a stupeň možných následkov na zdraví,
- h) neodstrániteľné nebezpečenstvo je také nebezpečenstvo, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť ani obmedziť,
- i) neodstrániteľné ohrozenie je také ohrozenie, ktoré podľa súčasných vedeckých a technických poznatkov nemožno vylúčiť ani obmedziť,
- j) nebezpečná udalosť je udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie zamestnanca, ale nedošlo k poškodeniu jeho zdravia,
- k) bezpečnosť technického zariadenia je stav technického zariadenia a spôsob jeho používania, pri ktorom nie je ohrozená bezpečnosť a zdravie zamestnanca; bezpečnosť technického zariadenia je neoddeliteľnou súčasťou bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.⁶⁾

§ 4

Opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v predvýrobe

(1) Projektanti, konštruktéri a tvorcovia pracovných postupov musia vyhotoviť projekty, návrhy strojov alebo iných technických zariadení a pracovné postupy, ktoré sú určené na použitie v práci, tak, aby vyhovovali požiadavkám vyplývajúcim z predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Súčasťou týchto projektov, návrhov strojov alebo iných technických zariadení a pracovných postupov musí byť vyhodnotenie neodstrániteľných nebezpečenstiev a neodstrániteľných ohrození, ktoré vyplývajú z navrhovaných riešení v určených prevádzkových a užívateľských podmienkach, posúdenie rizika pri ich používaní a návrh ochranných opatrení proti týmto nebezpečenstvám a ohrozeniam.

(2) Súčasťou projektov, návrhov strojov alebo iných technických zariadení a pracovných postupov podľa odseku 1 sú informácie o ich bezpečnom umiestnení, inštalácii, používaní, kontrole, údržbe a oprave.

⁶⁾ § 146 ods. 2 Zákonníka práce.

§ 5

Všeobecné zásady prevencie

(1) Zamestnávateľ je povinný uplatňovať všeobecné zásady prevencie pri vykonávaní opatrení nevyhnutných na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane zabezpečovania informácií, vzdelávania a organizácie práce a prostriedkov.

(2) Všeobecné zásady prevencie sú

- a) vylúčenie nebezpečenstva a z neho vyplývajúceho rizika,
- b) posudzovanie rizika, ktoré nemožno vylúčiť, najmä pri výbere a počas používania pracovných prostriedkov, materiálov, látok a pracovných postupov,
- c) vykonávanie opatrení na odstránenie nebezpečenstiev v mieste ich vzniku,
- d) uprednostňovanie kolektívnych ochranných opatrení pred individuálnymi ochrannými opatreniami,
- e) nahrádzanie prác, pri ktorých je riziko poškodenia zdravia, bezpečnými prácami alebo prácami, pri ktorých je menšie riziko poškodenia zdravia,
- f) prispôsobovanie práce schopnostiam zamestnanca a technickému pokroku,
- g) zohľadňovanie ľudských schopností, vlastností a možností najmä pri navrhovaní pracoviska, výbere pracovného prostriedku, pracovných postupov a výrobných postupov s cieľom vylúčiť alebo zmierniť účinky škodlivých faktorov práce, namáhavej práce a jednotvárnej práce na zdravie zamestnanca,
- h) plánovanie a vykonávanie politiky prevencie zavádzaním bezpečných pracovných prostriedkov, technológií a metód organizácie práce, skvalitňovaním pracovných podmienok s ohľadom na faktory pracovného prostredia a prostredníctvom sociálnych opatrení,
- i) vydávanie pokynov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

DRUHÁ ČASŤ

POVINNOSTI ZAMESTNÁVATEĽA A PRÁVA A POVINNOSTI ZAMESTNANCOV

§ 6

Všeobecné povinnosti zamestnávateľa

(1) Zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný

- a) vykonávať opatrenia so zreteľom na všetky okolnosti týkajúce sa práce a v súlade s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- b) zlepšovať pracovné podmienky a prispôbovať ich zamestnancom; zohľadňovať pritom meniace sa skutočné a predvídateľné okolnosti a dosiahnuté vedecké a technické poznatky,
- c) zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziko a vypracovať písomný dokument o posúdení rizika pri všetkých činnostiach vykonávaných zamestnancami,

- d) zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy,
- e) zabezpečovať, aby chemické faktory, fyzikálne faktory, biologické faktory, faktory ovplyvňujúce psychickú pracovnú záťaž a sociálne faktory neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
- f) odstraňovať nebezpečenstvá a ohrozenia, a ak to podľa dosiahnutých vedeckých a technických poznatkov nie je možné, plánovať a vykonávať opatrenia na ich odstránenie alebo obmedzenie,
- g) nahrádzať namáhavé a jednotvárne práce a práce v sťažených a zdraví nebezpečných alebo škodlivých pracovných podmienkach vhodnými pracovnými prostriedkami, pracovnými postupmi, výrobnými postupmi a zdokonaľovaním organizácie práce,
- h) v priestoroch, kde sa používajú alebo skladujú nebezpečné látky alebo sa používajú technológie a zariadenia, pri ktorých zlyhaní môže dôjsť k ohrozeniu života a zdravia väčšieho počtu zamestnancov, iných fyzických osôb a k ohrozeniu okolia, a v priestoroch, kde sa nachádzajú osobitné nebezpečenstvá a nebezpečenstvá, ktoré môžu bezprostredne a vážne ohroziť život a zdravie zamestnancov,
1. prijať opatrenia na vylúčenie ohrozenia života a zdravia; ak to s ohľadom na dosiahnuté vedecké a technické poznatky nie je možné, prijať opatrenia na ich obmedzenie,
 2. vykonať nevyhnutné opatrenia na obmedzenie možných následkov ohrozenia života a zdravia a umožniť prístup do ohrozeného priestoru len nevyhnutne potrebným zamestnancom,
 3. zabezpečiť riadne a preukázateľné oznámenie, výcvik a vybavenie zamestnancov podľa osobitných požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- i) určovať bezpečné pracovné postupy,
- j) určovať a zabezpečovať ochranné opatrenia, ktoré sa musia vykonať, a ak je to potrebné, určovať a zabezpečovať ochranné prostriedky, ktoré sa musia používať,
- k) písomne vypracovať koncepciu politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci obsahujúcu zásadné zábery, ktoré sa majú dosiahnuť v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, a program realizácie tejto koncepcie, ktorý obsahuje najmä postup, prostriedky a spôsob jej vykonania; pravidelne ich vyhodnocovať a podľa potreby aktualizovať,
- l) vydávať vnútorné predpisy, pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dávať pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- m) vypracovať a podľa potreby aktualizovať vlastný zoznam prác a pracovísk
1. zakázaných tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám,
 2. spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy,
 3. zakázaných mladistvým zamestnancom,
- n) viesť a uchovávať predpísanú dokumentáciu, záznamy a evidenciu súvisiacu s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci,
- o) zaraďovať zamestnancov na výkon práce so zreteľom na ich zdravotný stav a schopnosti a na ich vek, kvalifikačné predpoklady a odbornú spôsobilosť podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a nedovoliť, aby vykonávali práce, ktoré nezodpovedajú ich zdravotnému stavu a schopnostiam a na ktoré nemajú vek, kvalifikačné predpoklady a doklad o odbornej spôsobilosti podľa právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- p) zabezpečiť posudzovanie individuálnych fyzických schopností zamestnanca pri ručnej manipulácii s bremenami,
- q) zabezpečiť vykonávanie zdravotného dohľadu vrátane preventívnych prehliadok v pravidelných intervaloch s ohľadom na charakter práce a na pracovné podmienky na pracovisku, ako aj vtedy, ak o to zamestnanec požiada,
- r) dbať na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci u
1. zamestnancov na odlúčených pracoviskách,
 2. zamestnancov, ktorí pracujú na pracovisku sami,
 3. osobitných skupín zamestnancov, predovšetkým vo vzťahu k špecifickým nebezpečenstvám, ktoré osobitne ovplyvňujú ich bezpečnosť a zdravie,
- s) poskytovať zamestnancom prestávky v práci z dôvodu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,⁷⁾
- t) nepoužívať pri prácach, pri ktorých sú zamestnanci vystavení zvýšenej možnosti vzniku úrazu alebo iného poškodenia zdravia, taký spôsob odmeňovania za prácu, ktorý by pri zvyšovaní pracovných výkonov mohol mať za následok ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia zamestnancov.
- (2) Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci prostredníctvom osobných ochranných pracovných prostriedkov je zamestnávateľ povinný
- a) vypracovať zoznam poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe posúdenia rizika a hodnotenia nebezpečenstiev vyplývajúcich z pracovného procesu a z pracovného prostredia,
 - b) bezplatne poskytovať zamestnancom, u ktorých to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, potrebné účinné osobné ochranné pracovné prostriedky a viesť evidenciu o ich poskytnutí,
 - c) udržiavať osobné ochranné pracovné prostriedky v použiteľnom a funkčnom stave a dbať o ich riadne používanie.
- (3) Zamestnávateľ je povinný bezplatne
- a) poskytovať zamestnancom pracovný odev a pracov-

⁷⁾ Napríklad Zákonník práce, zákon č. 121/2004 Z. z. o pracovnom čase a dobe odpočinku v doprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

nú obuv,⁸⁾ ak pracujú v prostredí, v ktorom odev alebo obuv podlieha mimoriadnemu opotrebovaniu alebo mimoriadnemu znečisteniu,

b) zabezpečovať zamestnancom podľa vnútorného predpisu pitný režim, ak to vyžaduje ochrana ich života alebo zdravia, a poskytovať umývacie, čistiace a dezinfekčné prostriedky potrebné na zabezpečenie telesnej hygieny.

(4) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby zamestnanci iného zamestnávateľa, ktorí budú vykonávať práce na jeho pracoviskách a v jeho priestoroch, dostali potrebné informácie a pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci platné pre jeho pracoviská a priestory, najmä informácie podľa § 7 ods. 6 písm. a) až c).

(5) Zamestnávateľ je povinný vydať zákaz fajčenia na pracoviskách, na ktorých pracujú aj nefajčiari, a zabezpečiť dodržiavanie tohto zákazu, ako aj zákazu fajčenia na pracoviskách.⁹⁾

(6) Zamestnávateľ je povinný starať sa o bezpečnosť a ochranu zdravia všetkých osôb, ktoré sa nachádzajú s jeho vedomím na jeho pracoviskách alebo v jeho priestoroch.

(7) Úlohy zamestnávateľa v oblasti starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci sú povinní zabezpečovať vedúci zamestnanci na všetkých stupňoch riadenia v rozsahu úloh vyplývajúcich z ich funkcií. Tieto úlohy sú rovnocennou a neoddeliteľnou súčasťou ich pracovných povinností.

(8) Zamestnávateľ, ktorý je fyzickou osobou, a štatutárny orgán zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, po oznámení podľa § 12 ods. 5 a § 22 ods. 8 sú povinní zabezpečiť vykonanie potrebných preventívnych opatrení a ochranných opatrení; ak je bezprostredne ohrozený život alebo zdravie, sú povinní konať bezodkladne.

(9) Povinnosti zamestnancov pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pri vykonávaní potrebných opatrení neovplyvňujú zodpovednosť zamestnávateľa za plnenie povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(10) Náklady spojené so zaisťovaním bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný znášať zamestnávateľ; tieto náklady nesmie presunúť na zamestnanca.

§ 7

Oboznamovanie a informovanie zamestnancov

(1) Zamestnávateľ je povinný pravidelne, zrozumiteľne a preukázateľne oboznamovať každého zamestnanca

a) s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na za-

istenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,¹⁰⁾ so zásadami bezpečnej práce, zásadami ochrany zdravia pri práci, zásadami bezpečného správania na pracovisku a s bezpečnými pracovnými postupmi a overovať ich znalosť,

b) s vyskytujúcimi sa a predvídateľnými nebezpečenstvami, ich účinkami na zdravie a s ochranou pred nimi,

c) so zákazom vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť život alebo zdravie zamestnanca.

(2) Zamestnávateľ je povinný oboznámiť zrozumiteľne a preukázateľne zamestnanca so zoznamom prác a pracovísk podľa § 6 ods. 1 písm. m).

(3) Zamestnávateľ je povinný zamestnanca oboznámiť v súlade s odsekmi 1 a 2 pri jeho prijatí do zamestnania, preložení na iné pracovisko, zaradení alebo prevedení na inú prácu, zavedení novej technológie, nového pracovného postupu alebo nového pracovného prostriedku.

(4) Obsah oboznámenia a pravidelnosť opakovaného oboznámenia musia byť prispôbené charakteru práce vykonávanej zamestnancom, jeho pracovisku a iným okolnostiam, ktoré sa týkajú výkonu práce, najmä pracovným prostriedkom, pracovným postupom, novým alebo zmeneným nebezpečenstvám a ohrozeniam. Zamestnávateľ je povinný upraviť vnútorným predpisom pravidelnosť opakovaného oboznamovania tak, aby sa vykonávalo najmenej raz za dva roky, ak osobitný predpis neustanovuje kratší čas.

(5) Oboznamovanie a iné vzdelávanie vrátane praktického výcviku v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancov a zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ďalej len „zástupca zamestnancov pre bezpečnosť“) sa musia uskutočňovať v pracovnom čase.

(6) Zamestnávateľ je povinný zamestnancom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť poskytnúť vhodným spôsobom a zrozumiteľne potrebné informácie o

a) nebezpečenstvách a ohrozeniach, ktoré sa pri práci a v súvislosti s ňou môžu vyskytnúť, a o výsledkoch posúdenia rizika,

b) preventívnych opatreniach a ochranných opatreniach, ktoré zamestnávateľ vykonal na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ktoré sa vzťahujú všeobecne na zamestnancov a na nimi vykonávané práce na jednotlivých pracoviskách,

c) opatreniach a postupe v prípade poškodenia zdravia vrátane poskytnutia prvej pomoci, ako aj o opatreniach a postupe v prípade zdolávania požiaru, záchranných prác a evakuácie,

d) preventívnych opatreniach a ochranných opatre-

⁸⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 504/2002 Z. z. o podmienkach poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov.

⁹⁾ Napríklad zákon č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 493/2002 Z. z. o minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí.

¹⁰⁾ § 39 Zákonníka práce.

niach navrhnutých a nariadených príslušným inšpektorátom práce¹¹⁾ alebo orgánmi dozoru,¹²⁾

e) pracovných úrazoch, chorobách z povolania a o ostatných poškodeniach zdravia z práce, ktoré sa vyskytli u zamestnávateľa, vrátane výsledkov zisťovania príčin ich vzniku a o prijatých a vykonaných opatreniach.

(7) Zamestnávateľ poskytne potrebné informácie podľa odseku 6 najmä o faktoroch, ktoré ovplyvňujú alebo môžu ovplyvňovať bezpečnosť a zdravie zamestnancov, aj určeným odborne spôsobilým zamestnancom (ďalej len „odborný zamestnanec“) na vykonávanie preventívnych a ochranných služieb vrátane tých, ktorí mu tieto služby poskytujú dodávateľským spôsobom (§ 21).

§ 8

Povinnosti zamestnávateľa pri bezprostrednom a vážnom ohrození života alebo zdravia

(1) Na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov pri práci v prípade vzniku bezprostredného a vážneho ohrozenia života alebo zdravia je zamestnávateľ po zohľadnení veľkosti organizácie, charakteru práce, charakteru nebezpečenstiev a veľkosti rizika povinný

- a) vopred vykonať opatrenia a zabezpečiť prostriedky potrebné na ochranu života a zdravia zamestnancov a na poskytnutie prvej pomoci a na ten účel najmä
 1. písomne určiť postup pre prípad záchranných prác, evakuácie a vzniku poškodenia zdravia vrátane poskytnutia prvej pomoci,
 2. vybaviť pracoviská potrebnými prostriedkami vrátane prostriedkov na poskytnutie prvej pomoci,
 3. určiť a odborne spôsobilými osobami vyškoliť a pravidelne školiť dostatočný počet zamestnancov na vykonávanie záchranných prác, evakuácie a na poskytovanie prvej pomoci, ako aj na hasenie požiaru,
 4. zabezpečiť potrebné kontakty s príslušnými zdravotníckymi pracoviskami, záchrannými pracoviskami a hasičskými jednotkami,
- b) vopred vykonať opatrenia, aby sa zamestnanci mohli postarať o svoje zdravie a bezpečnosť, prípadne o zdravie a bezpečnosť iných osôb, a aby podľa svojich možností zabránili následkom tohto ohrozenia,
- c) bezodkladne informovať o ohrození a o príslušných ochranných opatreniach všetkých zamestnancov, ktorí sú alebo môžu byť vystavení tomuto ohrozeniu,
- d) bezodkladne vydať pokyny a zabezpečiť, aby zamestnanci mohli zastaviť svoju prácu, okamžite opustiť pracovisko a odísť do bezpečia,
- e) nepožadovať od zamestnancov, okrem odôvodnených a výnimočných prípadov, aby pracovali alebo

sa zdržiavali na pracovisku, na ktorom existuje také ohrozenie.

(2) Zamestnávateľ nesmie posudzovať ako nespĺnenie povinnosti, ak zamestnanec odmietol vykonať prácu, prerušil prácu alebo opustil pracovisko, aby odišiel do bezpečia, ak sa dôvodne domnieval, že je bezprostredne a vážne ohrozený jeho život alebo zdravie, alebo život alebo zdravie iných osôb.

§ 9

Kontrolná činnosť

(1) Zamestnávateľ je povinný sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov, najmä kontrolovať

- a) stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení; na ten účel v intervaloch určených osobitnými predpismi zabezpečovať kontrolu, meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení,
- b) či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a či dodržiava určený zákaz fajčenia v priestoroch zamestnávateľa,
- c) činnosť zamestnanca na odlúčenom pracovisku a zamestnanca, ktorý pracuje na pracovisku sám,
- d) riadne používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, ochranných zariadení a iných ochranných opatrení.

(2) Zamestnávateľ je povinný odstraňovať nedostatky zistené kontrolnou činnosťou.

§ 10

Spolupráca zamestnávateľa a zamestnancov

Zamestnávateľ je povinný umožniť zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť zúčastňovať sa na riešení problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vopred s nimi prerokovať otázky, ktoré môžu podstatne ovplyvňovať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci. Zamestnávateľ je povinný predložiť zamestnancom alebo zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť podklady a poskytnúť primeraný čas na vyjadrenie sa k

- a) návrhu koncepcie politiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, k návrhu programu jej realizácie a k ich vyhodnoteniu,
- b) návrhu na výber pracovných prostriedkov, technológií, organizácie práce, k pracovnému prostrediu a k pracovisku,
- c) návrhu na určenie odborných zamestnancov na vy-

¹¹⁾ Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

¹²⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 200/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

- konávanie preventívnych a ochranných služieb a k úlohám podľa § 8 ods. 1 písm. a), § 21 ods. 1, § 22 ods. 1 a § 26,
- d) vykonávaniu úloh preventívnych a ochranných služieb, ak sa tieto úlohy vykonávajú dodávateľským spôsobom,
- e) posúdeniu rizika, určeníu a vykonávaniu ochranných opatrení vrátane poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov a prostriedkov kolektívnej ochrany,
- f) pracovným úrazom, nebezpečným udalostiam, chorobám z povolania a k ostatným poškodeniam zdravia z práce, ktoré sa vyskytli u zamestnávateľa, vrátane výsledkov zisťovania príčin ich vzniku a k návrhom opatrení,
- g) spôsobu a rozsahu informovania zamestnancov, zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a určených odborných zamestnancov na vykonávanie preventívnych a ochranných služieb,
- h) plánovaniu a zabezpečovaniu oboznamovania a informovania zamestnancov podľa § 7 a ku školeniu zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť.

§ 11

Rekondičné pobyty

(1) Zamestnávateľ je v záujme predchádzania vzniku chorôb z povolania povinný zabezpečovať rekondičné pobyty zamestnancom, ktorí vykonávajú vybrané povolania. Na účely poskytovania rekondičných pobytov sú vybranými povolaniami tie, ktoré spĺňajú kritériá sťažných pracovných podmienok a súčasne spĺňajú podmienky účelnosti rekondičného pobytu z hľadiska prevencie profesijného poškodenia zdravia.

(2) Na základe návrhu zamestnávateľa vypracovaného v spolupráci s príslušným lekárom zabezpečujúcim preventívnu zdravotnú starostlivosť o zamestnancov určí záväzným vyjadrením vybrané povolania podľa odseku 1 príslušný orgán štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva po dohode so zamestnávateľom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť.

(3) Na rekondičnom pobyte je povinný zúčastniť sa zamestnanec, ktorý vykonáva vybrané povolania nepretržite počas najmenej piatich rokov alebo ak tieto povolania vykonáva za mimoriadne sťažných pracovných podmienok a v kontrolovaných pásmach počas najmenej štyroch rokov. Nepretržitým vykonávaním vybraného povolania je aj jeho prerušenie na menej ako osem týždňov.

(4) Na ďalšom rekondičnom pobyte je zamestnanec povinný zúčastniť sa raz za tri roky, ak odpracoval v tomto období vo vybraných povolaniach alebo v kontrolovaných pásmach s ionizujúcim a rádioaktívnym žiarením najmenej 600 pracovných zmien, a zamestnanec, ktorý pracuje s dokázanými chemickými karcinogénmi, ak odpracoval najmenej 400 pracovných zmien.

(5) Na ďalšom rekondičnom pobyte je zamestnanec povinný zúčastniť sa raz za dva roky, ak pracuje pod zemou pri ťažbe nerastov alebo pri razení tunelov a štôlni

a odpracoval v tomto období vo vybraných povolaniach najmenej 275 pracovných zmien.

(6) Za odpracovanú pracovnú zmenu sa na účely rekondičného pobytu považuje pracovná zmena, v ktorej zamestnanec odpracoval aspoň prevažnú časť pracovnej zmeny vo vybranom povolaní. U zamestnanca s nerovnomerne rozvrhnutým pracovným časom je podmienka odpracovaného počtu pracovných zmien splnená, ak ich počet po prepočítaní zodpovedá určenému počtu pracovných zmien zamestnanca s rovnomerne rozvrhnutým pracovným časom.

(7) Zamestnávateľ určí deň nástupu, miesto a dĺžku rekondičného pobytu na základe odporúčania príslušného lekára zabezpečujúceho preventívnu zdravotnú starostlivosť o zamestnancov. Dĺžka rekondičného pobytu je najmenej dva týždne. Rekondičný pobyt má spravidla nadväzovať na čerpanie dovolenky a bez vážnych dôvodov sa nemôže prerušiť.

(8) Zamestnancovi sa musí na celý čas rekondičného pobytu zabezpečiť programovo riadený zdravotný režim a pri internátnom rekondičnom pobyte aj ubytovanie a celodenné stravovanie.

(9) Zamestnávateľ určí zamestnancovi spôsob dopravy, prípadne ďalšie podmienky rovnako ako pri pracovnej ceste a poskytne cestovné náhrady.¹³⁾ Náklady na rekondičné pobyty je v súlade s § 6 ods. 10 povinný uhrádzať zamestnávateľ.

(10) Za škodu, ktorá vznikla zamestnancovi pri účasti na rekondičnom pobyte alebo v priamej súvislosti s ňou, zodpovedá zamestnávateľ, ktorý jeho účasť na rekondičnom pobyte určil. Za účasť na rekondičnom pobyte sa považuje plnenie rekondičného programu. V priamej súvislosti s účasťou na rekondičnom pobyte je i cesta naň a späť, stravovanie a osobné voľno v rekondičnom objekte; nie je ňou povolená, ale poskytovateľom rekondičného pobytu neorganizovaná vychádzka.

§ 12

Práva a povinnosti zamestnancov

(1) Zamestnanec má právo

- a) prerokovať so zamestnávateľom všetky otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci súvisiace s jeho prácou; v prípade potreby možno po vzájomnej dohode prizvať na rokovanie aj odborníkov v danom odbore,
- b) odmietnuť vykonať prácu alebo opustiť pracovisko a odobrať sa do bezpečia, ak sa dôvodne domnieva, že je bezprostredne a vážne ohrozený jeho život alebo zdravie, alebo život alebo zdravie iných osôb.

(2) Zamestnanec je povinný

- a) dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na

¹³⁾ Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.

- pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený,
- b) spolupracovať so zamestnávateľom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť v potrebnom rozsahu tak, aby im umožnil plniť povinnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a úlohy uložené príslušným inšpektorátom práce alebo orgánom dozoru,
- c) vykonávať práce, obsluhovať a používať pracovné prostriedky, materiály, nebezpečné látky a ostatné prostriedky v súlade s
1. návodom na používanie, s ktorým bol riadne a preukázateľne oboznámený,
 2. poznatkami, ktoré sú súčasťou vedomostí a zručností v rámci získanej odbornej spôsobilosti,
- d) obsluhovať pracovné prostriedky a vykonávať činnosti s vyšším rizikom, ktoré ustanovujú osobitné predpisy, len ak má na ich obsluhu a vykonávanie osvedčenie alebo preukaz a ak je zamestnávateľom poverený na túto obsluhu alebo vykonávanie činnosti,
- e) náležite používať bezpečnostné a ochranné zariadenia, nevyraďovať ich z prevádzky a svojvoľne ich nemeniť,
- f) používať určeným spôsobom pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky,
- g) dodržiavať zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti ustanovené osobitnými predpismi, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie,
- h) zúčastňovať sa na oboznamovaní a inom vzdelávaní zabezpečovanom zamestnávateľom v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobiť sa overovaniu jeho znalostí,
- i) podrobiť sa lekárskym preventívnym prehliadkam,
 - j) oznamovať bez zbytočného odkladu vedúcemu zamestnancovi alebo podľa potreby bezpečnostnému technikovi, zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť, príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru tie nedostatky, ktoré by pri práci mohli ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, najmä bezprostredné a vážne ohrozenie života alebo zdravia, a podľa svojich možností zúčastňovať sa na ich odstraňovaní,
 - k) nepožívať alkoholické nápoje, omamné látky a psychotropné látky na pracoviskách a v priestoroch zamestnávateľa a v pracovnom čase aj mimo týchto pracovísk a priestorov, nenastupovať pod ich vplyvom do práce,
 - l) podrobiť sa vyšetreniu, ktoré vykonáva zamestnávateľ alebo príslušný orgán štátnej správy,¹⁴⁾ aby zistil, či zamestnanec nie je pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok; okruh zamestnancov zamestnávateľa a iných osôb oprávne-

- ných dať zamestnancovi pokyn, aby sa podrobil vyšetreniu, uvedie zamestnávateľ v pracovnom poriadku alebo vo vnútornom predpise,
- m) dodržiavať určený zákaz fajčenia na pracoviskách,
- n) zúčastňovať sa na rekondičných pobytoch.

(3) Zákaz požívať alkoholické nápoje na pracoviskách a v priestoroch zamestnávateľa a v pracovnom čase aj mimo týchto pracovísk sa nevzťahuje na zamestnanca, u ktorého je výnimočne požívanie alkoholických nápojov súčasťou plnenia pracovných úloh alebo je s plnením týchto úloh zvyčajne spojené.

(4) Ustanovenia odsekov 2 a 3 sa primerane vzťahujú na zamestnávateľa a ustanovenia odseku 2 písm. a), c) až g), i) až m) a odseku 3 sa primerane vzťahujú na fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, ak vykonávajú prácu osobne.

(5) Vedúci zamestnanec je povinný nedostatky zistené v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bezodkladne oznámiť svojmu vedúcemu zamestnancovi, ak vykonanie potrebných preventívnych opatrení a ochranných opatrení je nad rámec jeho pracovných povinností.

§ 13

Bezpečnosť stavieb, pracovných priestorov, pracovných prostriedkov a pracovných postupov

(1) Technická dokumentácia pracovných prostriedkov a pracovných postupov, ktoré sa používajú pri práci, musí obsahovať požiadavky podľa osobitných predpisov¹⁵⁾ a požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri ich výrobe, preprave, montáži, inštalácii, prevádzke, používaní, údržbe, oprave, rekonštrukcii a likvidácii. Technická dokumentácia stavieb musí obsahovať požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na prípravu, výstavbu, prestavbu a ich budúcu prevádzku. Súčasťou technickej dokumentácie je aj návod na bezpečné používanie a údržbu a podmienky vykonávania kontrol a prehliadok.

(2) Zamestnávateľ je povinný počas užívania stavieb a ich súčastí, pracovných priestorov, prevádzky pracovných prostriedkov a používania pracovných postupov zabezpečiť vedenie predpisanej technickej dokumentácie tak, aby zodpovedala skutočnému stavu.

(3) Zamestnávateľ môže užívať stavby, ich súčasti a pracovné priestory, prevádzkovať pracovné prostriedky a používať pracovné postupy, len ak zodpovedajú predpisom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ak sú dodržané podmienky, ktoré vymedzil ich projektant, konštruktér, tvorca alebo výrobca a po vykonaní údržby, prehliadok, kontrol, skúšok

¹⁴⁾ Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 125/2006 Z. z.

¹⁵⁾ Napríklad zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 571/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na výťahy v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 327/2003 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 310/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na strojové zariadenia.

alebo odborných prehliadok a odborných skúšok ustanovených osobitnými predpismi¹⁶⁾ alebo technickou dokumentáciou výrobcu.

(4) Podrobnosti o požiadavkách na stavby a ich súčasti, komunikácie, pracoviská, pracovné prostriedky, pracovné postupy a činnosti z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ustanovujú osobitné predpisy.¹⁶⁾

(5) Zamestnávateľ je povinný určiť zamestnanca na vykonanie činností ustanovených osobitnými predpismi, ktoré sú nevyhnutné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri užívaní stavieb a ich súčastí, prevádzke pracovných prostriedkov a používaní pracovných postupov.

(6) Zamestnávateľ je povinný zreteľne označovať pracoviská a zariadenia, ktoré môžu ohroziť alebo poškodiť zdravie zamestnanca, a používať označenia, symboly a signály na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v súlade s osobitným predpisom.¹⁷⁾

(7) Odseky 1 až 6 sa vzťahujú aj na spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu v bytovom dome a na nebytové priestory s výnimkou bytov a rodinných domov v osobnom vlastníctve; úlohy zamestnávateľa plní spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo správca spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, nebytových priestorov a príslušenstva, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

§ 14

Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení

(1) Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení zahŕňa

- a) overovanie odbornej spôsobilosti zamestnávateľa na odborné prehliadky a odborné skúšky a opravy vyhradeného technického zariadenia, plnenia tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrží motorového vozidla plynom a vydávanie oprávnení na tieto činnosti,
- b) vykonávanie prehliadky, riadenie a vyhodnocovanie alebo vykonávanie opakovanej úradnej skúšky a inej skúšky na vyhradených technických zariadeniach vrátane označenia vyhradeného technického zariadenia a vydávanie príslušných dokladov,
- c) overovanie odbornej spôsobilosti fyzickej osoby na skúšky, odborné prehliadky a odborné skúšky, op-

ravy a na obsluhu vyhradených technických zariadení a vydávanie osvedčenia alebo preukazu na túto činnosť a

- d) posudzovanie, či technické zariadenia, materiál, projektová dokumentácia stavieb s technickým zariadením a jej zmeny, dokumentácia technických zariadení a technológií spĺňajú požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávanie odborného stanoviska.

(2) Plnenie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení overuje oprávnená právnická osoba len na základe oprávnenia vydaného Národným inšpektorátom práce. Činnosť oprávnenej právnickej osoby sa nevzťahuje na technické zariadenia podliehajúce dozoru orgánov podľa osobitných predpisov.¹⁸⁾

(3) Národný inšpektorát práce vydá po preverení splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom oprávnenie na overovanie bezpečnosti technických zariadení podľa odseku 1 právnickej osobe na základe jej písomnej žiadosti, ktorá obsahuje jej názov, sídlo a identifikačné číslo. Súčasťou písomnej žiadosti sú doklady, ktorými právnická osoba preukáže, že

- a) predmet jej činnosti nesúvisí priamo alebo nepriamo s overovaním odbornej spôsobilosti podľa odseku 1 písm. a) a s overovaním plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení podľa odseku 1 písm. d),
- b) činnosti budú vykonávať odborne spôsobilé fyzické osoby, s ktorými má uzatvorený pracovný pomer,
- c) má primerané technické a prístrojové vybavenie potrebné na vykonávanie činností,
- d) má činnosť odborne a organizačne zabezpečenú vrátane pracovných postupov na jej vykonávanie a má systém zabezpečovania kvality a
- e) je akreditovaná podľa osobitného predpisu¹⁹⁾ na overovanie bezpečnosti technických zariadení podľa odseku 1.

(4) Národný inšpektorát práce v oprávnení uvedie názov, sídlo a identifikačné číslo oprávnenej právnickej osoby, prípadne ďalšie údaje. Oprávnenie sa vydáva na päť rokov.

(5) Činnosti podľa odseku 1 sa vykonávajú za úhradu. Na činnosť oprávnenej právnickej osoby sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

(6) Oprávnená právnická osoba je po celý čas činnosti povinná dodržiavať podmienky uvedené v odseku 3. Ak oprávnená právnická osoba vo svojej činnosti neplní podmienky uvedené v odseku 3 alebo porušuje predpi-

¹⁶⁾ Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 159/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 470/2003 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 201/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 510/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2004 Z. z.

¹⁷⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 444/2001 Z. z. o požiadavkách na používanie označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

¹⁸⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov. § 49 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. § 39 zákona č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 580/2003 Z. z. § 3 a 5 zákona č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe.

¹⁹⁾ Zákon č. 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

sy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, Národný inšpektorát práce jej odoberie oprávnenie.

(7) Národný inšpektorát práce zverejňuje zoznam oprávnených právnických osôb, v ktorom uvedie ich názov, sídlo a zoznam odobratých oprávnení.

(8) Odseky 1 až 6 sa vzťahujú aj na spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu v bytovom dome a na nebytové priestory s výnimkou bytov a rodinných domov v osobnom vlastníctve; úlohy zamestnávateľa plní spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo správca spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, nebytových priestorov a príslušenstva, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

§ 15

Oprávnenie na činnosť

(1) Zamestnávateľ môže vykonávať odborné prehliadky, odborné skúšky a opravy vyhradeného technického zariadenia a plnenie tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrže motorového vozidla plynom len na základe oprávnenia na činnosť (ďalej len „oprávnenie“).

(2) Na činnosti podľa odseku 1 vydáva oprávnenie oprávnená právnická osoba na základe písomnej žiadosti. Žiadosť, ktorej prílohou sú doklady preukazujúce splnenie podmienok podľa odseku 3, obsahuje

- meno, priezvisko, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu fyzickej osoby,
- názov, sídlo, identifikačné číslo, ak už bolo pridelené, a názov a sídlo organizačnej zložky, pre ktorú sa žiada oprávnenie, ak ide o právnickú osobu,
- druh a rozsah činnosti, na ktorú sa žiada oprávnenie.

(3) Podmienky na vydanie oprávnenia sú

- uzatvorená pracovná zmluva medzi zamestnávateľom a zamestnancom, ktorý má príslušný doklad o odbornej spôsobilosti podľa § 16, na vykonávanie činnosti podľa odseku 1,
- primeraný spôsob a rozsah zabezpečenia vykonávania činnosti z technického, technologického, personálneho a organizačného hľadiska.

(4) Oprávnená právnická osoba vydá oprávnenie po preverení splnenia podmienok ustanovených týmto zákonom, právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(5) Oprávnenie sa vydáva na päť rokov. V oprávnení sa uvedie

- názov a sídlo oprávnenej právnickej osoby, ktorá oprávnenie vydala,
- evidenčné číslo oprávnenia,
- názov a sídlo právnickej osoby alebo meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorá je zamestnávateľom, ktorej bolo vydané oprávnenie,
- druh a rozsah činnosti, na ktorú je oprávnenie vydané, a podľa potreby aj osobitné podmienky na jej vykonávanie,
- dátum vydania, odtlačok pečiatky a meno, funkcia a podpis zástupcu oprávnenej právnickej osoby.

(6) Zamestnávateľ, ktorému bolo vydané oprávnenie, je povinný

- predložiť oprávnenej právnickej osobe výpis z obchodného registra alebo kópiu preukazu živnostenského oprávnenia do 30 dní po jeho vydaní, ktorá obsahuje činnosť podľa vydaného oprávnenia,
- dodržiavať pri vykonávaní činnosti podľa oprávnenia podmienky ustanovené v odseku 3 a v odseku 5 písm. d).

(7) Príslušný inšpektorát práce odoberie oprávnenie

- za závažné porušenie alebo opakované porušenie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- za nedodržanie podmienok ustanovených v odseku 3 a v odseku 5 písm. d),
- ak zamestnávateľ, ktorému bolo vydané oprávnenie, nemá živnostenský list alebo výpis z obchodného registra s predmetom činnosti podľa odseku 1,
- ak o to požiada zamestnávateľ, ktorému bolo vydané oprávnenie.

(8) Platnosť oprávnenia zaniká

- výmazom právnickej osoby z obchodného registra,
- zánikom živnostenského oprávnenia,
- uplynutím času, na ktorý bolo vydané,
- nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia príslušného inšpektorátu práce o jeho odobratí.

(9) Fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, môže vykonávať činnosť podľa odseku 1, ak je odborne spôsobilá na jej vykonávanie; odborná spôsobilosť sa preukazuje dokladom podľa § 16.

§ 16

Osvedčenie na vykonávanie činnosti a preukaz na vykonávanie činnosti

(1) Fyzická osoba môže obsluhovať určený pracovný prostriedok a vykonávať určené činnosti ustanovené právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri jeho prevádzke len na základe platného osvedčenia na vykonávanie činnosti alebo preukazu na vykonávanie činnosti (ďalej len „osvedčenie alebo preukaz“) vydaného oprávnenou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, alebo právnickou osobou, ktorá má oprávnenie podľa § 27 ods. 3 (ďalej len „osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie“). Osvedčenie alebo preukaz sa vydáva na základe písomnej žiadosti, v ktorej fyzická osoba uvedie údaje podľa osobitného predpisu.

(2) Podmienkou na vydanie osvedčenia alebo preukazu pre fyzickú osobu je

- vek najmenej 18 rokov,
- vzdelanie a prax podľa osobitného predpisu,
- zdravotná spôsobilosť podľa osobitného predpisu,
- absolvovanie odbornej prípravy v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom,
- overenie odborných vedomostí.

(3) Osvedčenie alebo preukaz sa vydáva na neurčitý čas. V osvedčení a v preukaze sa uvedie najmä

- názov a sídlo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá vydáva osvedčenie alebo preukaz, spolu s číslom oprávnenia,

- b) evidenčné číslo osvedčenia alebo preukazu,
- c) ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, podľa ktorého sa vydáva osvedčenie alebo preukaz,
- d) činnosť, na ktorú sa osvedčenie alebo preukaz vydáva, a podľa potreby aj rozsah činnosti,
- e) meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorej sa osvedčenie alebo preukaz vydáva,
- f) dátum vykonania záverečnej skúšky,
- g) dátum a miesto vydania osvedčenia alebo preukazu,
- h) odtlačok pečiatky a podpis fyzickej osoby alebo zástupcu právnickej osoby, ktorá vydáva osvedčenie alebo preukaz.

(4) Fyzická osoba, ktorá má osvedčenie alebo preukaz, je povinná každých päť rokov absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie. Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie uvedie v osvedčení alebo v preukaze obdobie, v ktorom fyzická osoba absolvovala aktualizáciu odbornú prípravu.

(5) Fyzická osoba, ktorá má osvedčenie alebo preukaz, je povinná vo svojej odbornej činnosti dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(6) Ak fyzická osoba, ktorá má osvedčenie alebo preukaz, vo svojej odbornej činnosti závažným spôsobom alebo opakovane koná v rozpore s právnymi predpismi a s ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, príslušný inšpektorát práce jej odobere osvedčenie alebo preukaz. Fyzická osoba, ktorej bolo odobraté osvedčenie alebo preukaz, môže požiadať o jeho vydanie najskôr šesť mesiacov po jeho odobratí. Národný inšpektorát práce zverejňuje zoznam fyzických osôb, ktorým bolo osvedčenie alebo preukaz odobraté, spolu s údajmi podľa odseku 3 písm. d).

(7) Osvedčenie alebo preukaz stráca platnosť odobratím podľa odseku 6, alebo ak fyzická osoba, ktorá má osvedčenie alebo preukaz, neabsolvovala aktualizáciu odbornú prípravu.

(8) Odseky 1 až 7 sa vzťahujú aj na spoločné časti domu a spoločné zariadenia domu v bytovom dome a na nebytové priestory s výnimkou bytov a rodinných domov v osobnom vlastníctve; úlohy zamestnávateľa plní spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome alebo správca spoločných častí domu, spoločných zariadení domu, nebytových priestorov a príslušenstva, ktoré sú v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

§ 17

Pracovný úraz, iný úraz, choroba z povolania, nebezpečná udalosť a závažná priemyselná havária

(1) Zamestnanec je povinný bezodkladne oznámiť zamestnávateľovi vznik

- a) pracovného úrazu alebo služobného úrazu²⁰⁾ (ďalej len „pracovný úraz“), ktorý utrpel, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav,
- b) iného úrazu ako pracovného úrazu alebo smrti, ku ktorej nedošlo následkom pracovného úrazu, ak vznikli na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa,
- c) nebezpečnej udalosti,
- d) bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie a závažnej priemyselnej havárie.²¹⁾

(2) Povinnosť oznámiť zamestnávateľovi vznik udalosti uvedenej v odseku 1 má aj zamestnanec alebo fyzická osoba, ktorá bola svedkom vzniku uvedenej udalosti. Zamestnávateľ je povinný vnútorným predpisom určiť, komu a akým spôsobom sa oznamuje vznik udalosti podľa odseku 1.

(3) Zamestnávateľ je povinný po oznámení podľa odseku 1 bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia. Stav pracoviska, ak ide o udalosť podľa odseku 5 písm. a) druhého bodu a tretieho bodu, nemožno meniť do príchodu príslušných vyšetrojúcich orgánov, okrem vykonania nevyhnutných opatrení na ochranu života a zdravia alebo na zabránenie veľkej hospodárskej škody. Ak sa stav pracoviska mení v dôsledku vykonania opatrení, aby sa zabránilo ďalšiemu možnému ohrozeniu života a zdravia alebo veľkej hospodárskej škode, zamestnávateľ je povinný vyhotoviť dokumentáciu o stave pracoviska potrebnú na vyšetrovanie príčin vzniku takej udalosti.

(4) Zamestnávateľ je povinný registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu (ďalej len „registrovaný pracovný úraz“), tak, že

- a) zistí príčinu a všetky okolnosti jeho vzniku, a to za účasti zamestnanca, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, ak je to možné so zreteľom na jeho zdravotný stav, a za účasti príslušného zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť; v prípade smrti, ťažkej ujmy na zdraví alebo ak predpokladaná dĺžka liečenia je najmenej 42 dní (ďalej len „závažný pracovný úraz“), zamestnávateľ je povinný prizvať k zisťovaniu príčin aj autorizovaného bezpečnostného technika,
- b) spíše záznam o registrovanom pracovnom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného pracovného úrazu,
- c) prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného pracovného úrazu.

(5) Zamestnávateľ je povinný po prijatí oznámenia bezodkladne oznámiť vznik

- a) registrovaného pracovného úrazu
 1. príslušnému zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť,
 2. príslušnému útvaru Policajného zboru,²²⁾ ak zis-

²⁰⁾ Napríklad Zákoník práce, zákon č. 73/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 200/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

²¹⁾ Zákon č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²²⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

- tené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s pracovným úrazom bol spáchaný trestný čin,
3. príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru, ak ide o závažný pracovný úraz,
- b) bezprostrednej hrozby závažnej priemyselnej havárie, vznik závažnej priemyselnej havárie, choroby z povolania, ohrozenia chorobou z povolania príslušnému inšpektorátu práce.
- (6) Ak zamestnanec utrpel registrovaný pracovný úraz na pracovisku u iného zamestnávateľa,
- a) tento zamestnávateľ je povinný
1. splniť oznamovaciu povinnosť podľa odseku 5 písm. a),
 2. zistiť príčinu vzniku registrovaného pracovného úrazu podľa odseku 4 písm. a),
 3. po spísaní podkladu pre záznam o registrovanom pracovnom úraze podľa odseku 4 písm. b) zaslať tento podklad zamestnávateľovi zamestnanca,
 4. prijať a vykonať opatrenia podľa odseku 4 písm. c),
- b) zamestnávateľ zamestnanca je povinný splniť povinnosti podľa odseku 4 písm. b) a c), odseku 5 písm. a) a odsekov 7, 8 a 12.
- (7) Zamestnávateľ je povinný
- a) záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel,
1. zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru,
 2. doručiť zamestnancovi, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, alebo pozostalým, ak zamestnanec zomrel v dôsledku pracovného úrazu,
- b) zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru správu o prijatých a vykonaných opatreniach pri závažnom pracovnom úraze, pri chorobe z povolania, pri ohrození chorobou z povolania do ôsmich dní odo dňa, keď podľa záznamu o registrovanom pracovnom úraze sa malo opatrenie vykonať.
- (8) Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu
- a) pracovných úrazov, v ktorej uvedie údaje potrebné na spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ak sa následky pracovného úrazu prejavia neskôr,
- b) iných úrazov ako pracovných úrazov a nebezpečných udalostí, v ktorej uvedie údaje o príčine vzniku a o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie podobným úrazom a udalostiam,
- c) priznaných chorôb z povolania²³⁾ a ohrozenia chorobou z povolania, v ktorej uvedie údaje o príčine vzniku, o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie tej istej alebo podobnej chorobe z povolania.
- (9) Zamestnávateľ je povinný plniť povinnosti podľa odseku 4 písm. a) a c) a odseku 5 písm. a) prvého bodu aj pri nebezpečnej udalosti, pracovnom úraze, inom úraze, chorobe z povolania, ohrození chorobou z povolania.

(10) Ošetrojúci lekár alebo zdravotnícke zariadenie sú povinní zamestnávateľovi, príslušnému inšpektorátu práce a príslušnému orgánu dozoru na požiadanie bezodkladne oznámiť, či ide o závažný pracovný úraz podľa odseku 4 písm. a).

(11) Štátny orgán, poisťovňa,²⁴⁾ Sociálna poisťovňa, zdravotná poisťovňa, lekár a iný zdravotnícky zamestnanec, fyzická osoba a právnická osoba poskytujúca bezpečnostnotechnickú službu a pracovnú zdravotnú službu sú povinní bezodkladne oznámiť príslušnému inšpektorátu práce a príslušnému orgánu dozoru pracovný úraz, chorobu z povolania, ohrozenie chorobou z povolania, bezprostrednú hrozbu závažnej priemyselnej havárie a závažnú priemyselnú haváriu, o ktorých sa pri svojej činnosti dozvedeli, ak je odôvodnené podozrenie, že uvedená udalosť nebola oznámená podľa odseku 5. Oznámenie obsahuje základné údaje o osobe a zamestnávateľovi, ktorých sa uvedená udalosť týka.

(12) Zamestnávateľ je povinný uchovávať záznam o registrovanom pracovnom úraze podľa odseku 4 písm. b) päť rokov od vzniku tohto úrazu; rovnaká lehota platí aj pre evidenciu podľa odseku 8.

§ 18

Spolupráca zamestnávateľov

(1) Ak zamestnanci viacerých zamestnávateľov alebo fyzické osoby oprávnené na podnikanie plnia úlohy na spoločnom pracovisku tak, že môže byť ohrozená ich bezpečnosť alebo zdravie, je spolupráca zamestnávateľov a týchto osôb pri prevencii, príprave a vykonávaní opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, koordinácia činností a vzájomná informovanosť súčasťou uzavretých zmlúv. Zmluva určí, kto z nich je povinný vytvoriť podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu.

(2) Zamestnávateľa, ktorých zamestnanci plnia úlohy na spoločnom pracovisku, sú povinní navzájom sa informovať najmä o možných ohrozeniach, preventívnych opatreniach a opatreniach na poskytnutie prvej pomoci, na zdlhávanie požiarov, na vykonanie záchranných prác a na evakuáciu zamestnancov. Tieto informácie je každý zamestnávateľ povinný poskytnúť svojim zamestnancom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť.

(3) Zamestnávateľ vykonávajúci montážne, opravárske, stavebné a iné práce pre iné fyzické osoby a právnické osoby je povinný dohodnúť s objednávateľom prác zabezpečenie a vybavenie pracoviska na bezpečný výkon práce. Práce sa môžu začať až vtedy, keď je pracovisko náležite zabezpečené a vybavené.

(4) Stavebník, zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, zabezpečujúci práce spojené s výstavbou, sú povinní okrem povinností ustanovených týmto zákonom dodržiavať podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri

²³⁾ Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

²⁴⁾ Zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

príprave projektu stavby a uskutočňovaní stavby v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi.²⁵⁾

(5) Stavebník je povinný na účely stavebného konania predložiť oprávnenej právnickej osobe na posúdenie projektovú dokumentáciu stavby podľa § 14 ods. 1 písm. d), ktorá je vyhotovená v súlade s § 4, ak je určená na plnenie úloh zamestnávateľa a fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Kópiu vydaného odborného stanoviska oprávnená právnická osoba zašle bezodkladne príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru.

§ 19

Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť

(1) Zamestnávateľ je povinný vymenovať jedného zamestnanca alebo viacerých zamestnancov za zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť, a to na základe návrhu príslušného odborového orgánu, zamestnaneckej rady alebo voľby zamestnancov, ak u zamestnávateľa nepôsobí odborový orgán alebo zamestnanecká rada. Zamestnanca možno navrhnúť alebo zvoliť za zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť len s jeho písomným súhlasom.

(2) Jeden zástupca zamestnancov pre bezpečnosť u zamestnávateľa, ktorý vykonáva činnosti podľa prílohy č. 1, môže zastupovať najviac 50 zamestnancov. U ostatných zamestnávateľov môže jeden zástupca zamestnancov pre bezpečnosť zastupovať viac ako 50 zamestnancov, ale nie viac ako 100 zamestnancov.

(3) Zástupca zamestnancov pre bezpečnosť je oprávnený

- a) vykonávať kontroly pracovísk a overovať plnenie opatrení z hľadiska zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- b) vyžadovať od zamestnávateľa informácie o skutočnostiach ovplyvňujúcich bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci; tie môže prerokúvať s odborovou organizáciou alebo so zamestnaneckou radou, ktorá pôsobí u zamestnávateľa, a po dohode so zamestnávateľom aj s odborníkmi v danom odbore pod podmienkou, že sa nevyzradia utajované skutočnosti chránené osobitnými predpismi,²⁶⁾
- c) spolupracovať so zamestnávateľom a predkladať návrhy na opatrenia na zvýšenie úrovne bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- d) požadovať od zamestnávateľa odstránenie zistených nedostatkov; ak zamestnávateľ neodstráni nedostatky, na ktoré bol upozornený, je oprávnený dávať podnety príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru,
- e) zúčastňovať sa na rokovaniach organizovaných zamestnávateľom týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vyšetřovania príčin vzniku pracovných úrazov, chorôb z povolania a ďalších udalostí podľa § 17, merania a hodnotenia faktorov pracovného prostredia, zúčastňovať sa na kontrolách vy-

konávaných príslušným inšpektorátom práce alebo príslušným orgánom dozoru a od zamestnávateľa požadovať informácie o výsledkoch a záveroch týchto kontrol a plnení uložených opatrení, meraní a hodnotení,

- f) predkladať pripomienky a návrhy príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru pri výkone inšpekcie práce alebo dozoru u zamestnávateľa.

(4) Ak u zamestnávateľa nie je vymenovaný zástupca zamestnancov pre bezpečnosť, oprávnenia podľa odseku 3 písm. b) až f) vykonávajú zamestnanci a zamestnávateľ plní povinnosti ustanovené týmto zákonom, ktoré má voči zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť, priamo voči zamestnancom spôsobom, ktorý zabezpečí primeranú spoluúčasť zamestnancov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(5) Zamestnávateľ je povinný zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť zabezpečiť na plnenie úloh podľa odseku 3 vzdelávanie, poskytnúť v primeranom rozsahu pracovné voľno s náhradou mzdy a vytvoríť nevyhnutné podmienky na výkon ich funkcie.

(6) Zamestnávateľ je povinný sprístupniť na svojich pracoviskách na obvyklom a voľne prístupnom mieste zoznam zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť spolu s uvedením pracoviska, na ktorom pracujú.

§ 20

Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

(1) Zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 100 zamestnancov, zriadi ako svoj poradný orgán komisiu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorú tvoria zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť a zástupcovia zamestnávateľa, najmä odborníci v danom odbore, pričom nadpolovičnú väčšinu tvoria zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť.

(2) Komisia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je oprávnená

- a) pravidelne hodnotiť stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, stav a vývoj pracovnej úrazovosti, chorôb z povolania a ďalších udalostí podľa § 17 a hodnotiť ostatné otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane pracovného prostredia a pracovných podmienok,
- b) navrhovať opatrenia v oblasti riadenia, kontroly a zlepšovania stavu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- c) vyjadrovať sa ku všetkým otázkam súvisiacim s bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci,
- d) požadovať od zamestnávateľa nevyhnutné informácie potrebné na výkon svojej činnosti.

(3) Ustanovením komisie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci nie sú dotknuté oprávnenia zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť.

(4) Ak u zamestnávateľa nie sú vymenovaní zástup-

²⁵⁾ Napríklad zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 510/2001 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2004 Z. z.

²⁶⁾ § 17 Obchodného zákonníka.

Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 638/2005 Z. z.

covia zamestnancov pre bezpečnosť, môžu oprávnenia podľa odseku 2 vykonávať zamestnanci.

§ 21

Preventívne a ochranné služby

(1) Preventívne a ochranné služby na účely tohto zákona sú odborné služby poskytované zamestnávateľovi, ktoré súvisia s výberom, organizovaním a vykonávaním odborných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým s prevenciou rizík vrátane psychosociálnych rizík a ochranou pred nimi.

(2) Na vykonávanie preventívnych a ochranných služieb, ktorými sú bezpečnostnotechnická služba (§ 22) a pracovná zdravotná služba (§ 26), je zamestnávateľ povinný určiť dostatočný počet odborných zamestnancov, ktorí sú s ním v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Zamestnávateľ, ktorý vykonáva preventívne a ochranné služby vlastnými odbornými zamestnancami, musí byť primerane technicky a prístrojovo vybavený potrebnými pracovnými prostriedkami.

(3) Ak zamestnávateľ so zreteľom na veľkosť organizácie, počet zamestnancov, pracovné podmienky, rozsah, charakter a rozloženie nebezpečenstiev a z nich vyplývajúcich rizík, nemá dostatok odborných zamestnancov, je povinný zmluvne dohodnúť vykonávanie preventívnych a ochranných služieb dodávateľským spôsobom s jednou fyzickou osobou alebo s viacerými fyzickými osobami, ktoré sú podnikateľmi, alebo s právnickými osobami a ktoré sú oprávnené na výkon preventívnej a ochrannej služby.

(4) Zamestnávateľ je povinný poskytnúť odbornému zamestnancovi a dohodnúť s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, alebo s právnickou osobou a ktoré sú oprávnené na výkon preventívnej a ochrannej služby, dostatočný čas na plnenie odborných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý je nevyhnutný na zabezpečenie potrebných preventívnych a ochranných opatrení. Pri určovaní dostatočného času zamestnávateľ zohľadňuje veľkosť organizácie, počet zamestnancov, pracovné podmienky a rozsah, charakter a rozloženie nebezpečenstiev a z nich vyplývajúcich rizík.

(5) Odborný zamestnanec preukazuje odbornú spôsobilosť dokladom o odbornej spôsobilosti.

(6) Odborný zamestnanec a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, alebo právnická osoba, ktorí vykonávajú u zamestnávateľa preventívnu a ochrannú službu, sú povinní podľa potreby navzájom koordinovať svoju činnosť a spolupracovať. Bezpečnostnotechnická služba a pracovná zdravotná služba sú povinné najmenej raz do roka vykonať spoločnú previerku pracovísk zamestnávateľa.

(7) Bezpečnostnotechnická služba a pracovná zdravotná služba sú povinné spolupracovať s príslušnými organizačnými útvarmi zamestnávateľa a so zástupcami zamestnancov pre bezpečnosť. Zriadením bezpečnostnotechnickej služby a pracovnej zdravotnej služby alebo plnením ich úloh dodávateľským spôsobom nie

sú dotknuté povinnosti zamestnávateľa v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ani jeho zodpovednosť za zaistenie bezpečnosti a zdravia zamestnanca pri práci.

(8) Bezpečnostnotechnickú službu alebo pracovnú zdravotnú službu môže dodávateľským spôsobom vykonávať len fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, alebo právnická osoba, ak majú na výkon bezpečnostnotechnickej služby oprávnenie vydané Národným inšpektorátom práce a na výkon pracovnej zdravotnej služby oprávnenie vydané Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad verejného zdravotníctva“). Fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je oprávnená osobne vykonávať bezpečnostnotechnickú službu dodávateľským spôsobom bez tohto oprávnenia, ak je bezpečnostným technikom alebo autorizovaným bezpečnostným technikom.

(9) Národný inšpektorát práce alebo úrad verejného zdravotníctva vydajú oprávnenie podľa odseku 8 na základe písomnej žiadosti, v ktorej žiadateľ o oprávnenie uvedie najmä druh činnosti, ktorú chce vykonávať, svoj názov, sídlo a identifikačné číslo. Súčasťou písomnej žiadosti je doklad o zaplatení správneho poplatku a doklady, ktorými žiadateľ o oprávnenie preukáže, že na výkon bezpečnostnotechnickej služby alebo pracovnej zdravotnej služby

- a) má odborných zamestnancov, s ktorými má uzatvorený pracovný pomer,
- b) má vypracované pracovné postupy na vykonávanie jednotlivých odborných činností a primerané organizačné zabezpečenie na ich vykonávanie,
- c) má primerané pracovné priestory,
- d) je primerane technicky a prístrojovo vybavený,
- e) je nezávislý pri vykonávaní odborných činností vo vzťahu k zamestnávateľom.

(10) Národný inšpektorát práce alebo úrad verejného zdravotníctva vydajú oprávnenie podľa odseku 8 po overení splnenia podmienok podľa odseku 9. V oprávnení uvedú názov, sídlo a identifikačné číslo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom, alebo právnickej osoby, ktorým je vydané oprávnenie, druh a evidenčné číslo oprávnenia. Oprávnenie sa vydáva na päť rokov. Národný inšpektorát práce a úrad verejného zdravotníctva vedú evidenciu vydaných oprávnení a zverejňujú zoznam právnických osôb a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi, a bolo im vydané oprávnenie na výkon bezpečnostnotechnickej služby alebo pracovnej zdravotnej služby, v ktorom uvedú ich názov a sídlo.

(11) Fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, alebo právnická osoba oprávnené na výkon bezpečnostnotechnickej služby alebo pracovnej zdravotnej služby sú povinné dodržiavať nestrannosť, presadzovať u zamestnávateľov dodržiavanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a sústavne plniť podmienky uvedené v odseku 9. Ak fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, alebo právnická osoba oprávnené na výkon bezpečnostnotechnickej služby alebo pracovnej zdravotnej služby vo svojej odbornej činnosti poruší podmienky uvedené v odseku 9 alebo opakovane alebo zá-

važným spôsobom poruší právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Národný inšpektorát práce jej odoberie oprávnenie na výkon bezpečnostnotechnickej služby a úrad verejného zdravotníctva jej odoberie oprávnenie na výkon pracovnej zdravotnej služby.

§ 22

Bezpečnostnotechnická služba

(1) Bezpečnostnotechnická služba poskytuje zamestnávateľovi poradenské služby v oblasti odborných, metodických, organizačných, kontrolných, koordinačných, vzdelávacích úloh a iných úloh pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, najmä z hľadiska primeranosti pracovných priestorov a stavieb, pracovných procesov a pracovných postupov, pracovných prostriedkov a iných technických zariadení, pracovného prostredia a ich technického, organizačného a personálneho zabezpečenia. Bezpečnostnotechnická služba primerane plní úlohy ustanovené v § 26 a v záujme optimalizácie pracovných podmienok ovplyvňuje postoje zamestnávateľa, vedúcich zamestnancov a zamestnancov k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

(2) Úlohy bezpečnostnotechnickej služby vykonáva bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik a podľa potreby aj iný odborník na prevenciu a ochranu v špecifickej oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(3) Úlohy bezpečnostnotechnickej služby vykonáva bezpečnostný technik a u zamestnávateľa, ktorý vykonáva činnosť podľa prílohy č. 1, samostatne vykonáva autorizovaný bezpečnostný technik. Bezpečnostný technik môže vykonávať odborné úlohy u zamestnávateľa, ktorý vykonáva činnosť podľa prílohy č. 1, na účely získania odbornej praxe na vykonanie odbornej skúšky podľa § 24 ods. 1, len pod dozorom autorizovaného bezpečnostného technika.

(4) Zamestnávateľ je pri určovaní jedného alebo viacerých bezpečnostných technikov alebo autorizovaných bezpečnostných technikov povinný zohľadniť veľkosť organizácie, počet zamestnancov, pracovné podmienky, rôznorodosť a náročnosť pracovných procesov, ako aj rozsah, charakter a rozloženie nebezpečenstiev a z nich vyplývajúcich rizík. Počet bezpečnostných technikov musí zaručovať efektívne a účinné organizovanie a vykonávanie odborných úloh súvisiacich so zaisťovaním bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, predovšetkým s prevenciou rizík a ochranou pred nimi. Jeden bezpečnostný technik musí pripadať najviac na 600 zamestnancov, a ak zamestnávateľ vykonáva činnosti podľa prílohy č. 1, jeden autorizovaný bezpečnostný technik musí pripadať najviac na 400 zamestnancov.

(5) Funkciu bezpečnostného technika je možné kumulovať s inými obdobnými funkciami; u zamestnávateľa, ktorý vykonáva činnosť podľa prílohy č. 1, je možné funkciu autorizovaného bezpečnostného technika

kumulovať len s funkciou koordinátora bezpečnosti²⁷⁾ alebo technika požiarnej ochrany.

(6) Zamestnávateľ, ktorým je fyzická osoba, alebo štatutárny orgán zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, môže na svojich pracoviskách osobne vykonávať odborné úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, ak je na ich plnenie odborne spôsobilý podľa odseku 7 a

- a) zamestnáva menej ako päť zamestnancov, ak vykonáva činnosť uvedenú v prílohe č. 1,
- b) zamestnáva menej ako 19 zamestnancov, ak vykonáva inú činnosť, ako je uvedená v prílohe č. 1.

(7) Zamestnávateľ, ktorým je fyzická osoba, alebo štatutárny orgán zamestnávateľa, ktorý je právnickou osobou, je na osobné plnenie odborných úloh bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika na svojich pracoviskách odborne spôsobilý, ak

- a) získal odborné vzdelanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci stredoškolským štúdiom alebo vysokoškolským štúdiom, alebo
- b) absolvoval špecifickú odbornú prípravu z bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v rozsahu najmenej 16 hodín u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou.

(8) Bezpečnostný technik a autorizovaný bezpečnostný technik je oprávnený u zamestnávateľa, u ktorého vykonáva odbornú činnosť, uložiť príslušnému vedúcemu zamestnancovi vykonať nevyhnutné opatrenie na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnancov, ak je bezprostredne ohrozený život alebo zdravie zamestnanca; uložené opatrenie, o ktorom bezpečnostný technik alebo autorizovaný bezpečnostný technik bezodkladne informuje štatutárny orgán zamestnávateľa, platí až do jeho zrušenia alebo zmeny štatutárnym orgánom zamestnávateľa.

§ 23

Bezpečnostný technik

(1) Bezpečnostným technikom môže byť fyzická osoba, ktorá

- a) má úplné stredné vzdelanie alebo úplné stredné odborné vzdelanie, absolvovala odbornú prípravu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na základe vykonanej skúšky získala osvedčenie o odbornej spôsobilosti bezpečnostného technika (ďalej len „osvedčenie bezpečnostného technika“) u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou, alebo
- b) získala odborné vzdelanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a osvedčenie bezpečnostného technika na základe vykonanej skúšky v rámci stredoškolského štúdia ukončeného maturitnou skúškou alebo vysokoškolského štúdia na oprávnenej škole (ďalej len „škola“), ktorá obsah a rozsah študijného zamerania bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vymedzila po dohode s Národným inšpekto-

²⁷⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 510/2001 Z. z. v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2004 Z. z.

rátom práce, a tak získala oprávnenie na výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika.

(2) Minimálny obsah a rozsah odbornej prípravy a odborného vzdelávania bezpečnostného technika a obsah špecifickej odbornej prípravy zamestnávateľa podľa § 22 ods. 7 písm. b) ustanoví osobitný predpis.

(3) Pri skúške musí fyzická osoba preukázať odborné vedomosti, znalosť a schopnosť uplatňovať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a schopnosť prakticky vykonávať požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V skúšobnej komisii na vykonanie skúšky zriadenej osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou, musia byť najmenej traja členovia, z toho najmenej jeden autorizovaný bezpečnostný technik s odbornou praxou aspoň tri roky. Ak fyzická osoba nevykonala skúšku úspešne, môže ju opakovanne vykonať najskôr po uplynutí jedného mesiaca odo dňa neúspešne vykonanej skúšky.

(4) Osvedčenie bezpečnostného technika sa vydá do 15 dní po úspešnom vykonaní skúšky pred komisiou organizovanou školou alebo osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou. Škola a osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou, vedie evidenciu vydaných osvedčení bezpečnostného technika.

(5) V osvedčení bezpečnostného technika sa uvedie

- názov školy alebo osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou,
- číslo oprávnenia na výchovu a vzdelávanie,
- evidenčné číslo osvedčenia,
- ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, podľa ktorého sa osvedčenie bezpečnostného technika vydáva,
- meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorej sa osvedčenie bezpečnostného technika vydáva,
- obdobie, v ktorom sa štúdium alebo odborná príprava absolvovali,
- dátum vykonania skúšky,
- dátum a miesto vydania osvedčenia bezpečnostného technika,
- meno, priezvisko a podpis predsedu skúšobnej komisie,
- odtlačok pečiatky školy alebo osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou, meno, priezvisko a podpis štatutárneho zástupcu školy alebo osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou.

(6) Osvedčenie bezpečnostného technika sa vydáva na neurčitý čas. Bezpečnostný technik je povinný absolvovať najmenej každých päť rokov od vydania osvedčenia bezpečnostného technika aktualizáciu odbornú prípravu podľa osobitného predpisu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou. Bez potvrdenia o absolvovaní aktualizácie odbornej prípravy je osvedčenie bezpečnostného technika neplatné.

(7) Bezpečnostný technik písomne oznámi a doloží škole alebo právnickej osobe, ktorá vydala osvedčenie

bezpečnostného technika, každú zmenu údajov podľa odseku 5 písm. e). Škola alebo právnická osoba, ktorá vydala pôvodné osvedčenie bezpečnostného technika, bezplatne vydá nové osvedčenie bezpečnostného technika s aktualizovanými údajmi po predložení pôvodného osvedčenia bezpečnostného technika.

(8) Bezpečnostný technik, ktorému bolo odobraté osvedčenie bezpečnostného technika, môže vykonať skúšku najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od odobratia osvedčenia bezpečnostného technika.

§ 24

Autorizovaný bezpečnostný technik

(1) Autorizovaný bezpečnostný technik je bezpečnostný technik podľa § 23, ktorý po absolvovaní najmenej dvoch rokov odbornej praxe po získaní osvedčenia úspešne vykonal skúšku pred skúšobnou komisiou vymenovanou Národným inšpektorátom práce.

(2) Autorizovaným bezpečnostným technikom je aj osoba, ktorej po preukázaní najmenej päťročného plnenia odborných činností v štátnej správe na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci Národný inšpektorát práce vydá osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika. O vydanie osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika možno písomne požiadať najneskôr do dvoch rokov od skončenia plnenia uvedených odborných činností.

(3) Žiadateľ o vykonanie skúšky a vydanie osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika (ďalej len „žiadateľ“) podá na Národný inšpektorát práce písomnú žiadosť, v ktorej uvedie meno, priezvisko, titul, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu. K žiadosti priloží

- doklad o skončení úplného stredného vzdelania, úplného stredného odborného vzdelania alebo vysokoškolského vzdelania,
- osvedčenie bezpečnostného technika,
- doklad o splnení podmienky dĺžky odbornej praxe, ak ide o osobu podľa odseku 1,
- správny poplatok.

(4) Odborná prax podľa odseku 1 sa preukazuje písomným potvrdením zamestnávateľa o výkone odborných činností a jeho dĺžke s uvedením odvetvia ekonomickej činnosti, do ktorej je zamestnávateľ zaradený. Pri dodávateľskom spôsobe výkonu úloh bezpečnostného technika sa odborná prax preukazuje príslušnou zmluvou o výkone odborných činností s uvedením dĺžky výkonu u jednotlivých odberateľov jeho služieb s priradením odvetvia ekonomickej činnosti, do ktorej je zaradený odberateľ jeho služby.

(5) Predseda a členovia skúšobnej komisie sú vymenovaní z radov odborníkov z oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Do skúšobnej komisie musí byť vymenovaný najmenej jeden autorizovaný bezpečnostný technik s odbornou praxou aspoň tri roky a jeden inšpektor práce s odbornou praxou inšpektora práce aspoň tri roky. Skúška pozostáva z písomnej časti a ústnej časti. Dátum konania skúšky Národný inšpektorát práce oznámi žiadateľovi najmenej tri týždne vopred.

(6) Pri odbornej skúške musí žiadateľ preukázať znalosť právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a schopnosť uplatňovať ich a znalosť požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a schopnosť prakticky ich vykonávať; okruh požiadaviek Národný inšpektorát práce zverejňuje obvyklým spôsobom.

(7) Národný inšpektorát práce je povinný vydať žiadateľovi do 15 dní po úspešne vykonanej skúške alebo podaní žiadosti podľa odseku 2 osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika. Osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika sa vydáva na neurčitú dobu a obsahuje

- a) názov a sídlo Národného inšpektorátu práce,
- b) ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, na základe ktorého sa vydáva osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika,
- c) evidenčné číslo osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu,
- e) dátum vykonania skúšky; to neplatí pre osvedčenie podľa odseku 2,
- f) dátum a miesto vydania osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika,
- g) meno, priezvisko a podpis predsedu skúšobnej komisie; to neplatí pre osvedčenie podľa odseku 2,
- h) odtlačok pečiatky, meno, priezvisko, funkciu a podpis zástupcu Národného inšpektorátu práce.

(8) Žiadateľ, ktorý nevykonal skúšku úspešne, môže o jej nové vykonanie požiadať, ak v písomnej žiadosti o opakovanie skúšky preukáže absolvovanie najmenej troch mesiacov odbornej praxe po neúspešne vykonanej skúške.

(9) Autorizovaný bezpečnostný technik je povinný absolvovať najmenej každých päť rokov od vydania osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika aktualizáciu odbornú prípravu podľa osobitného predpisu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou.

(10) Autorizovaný bezpečnostný technik, ktorému bolo odobraté osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika, môže o vykonanie odbornej skúšky požiadať najskôr po uplynutí šiestich mesiacov od odobratia osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika.

(11) Národný inšpektorát práce je povinný bezplatne vydať autorizovanému bezpečnostnému technikovi nové osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika, ak písomne oznámi a dokladmi preukáže zmenu svojho mena, priezviska alebo adresy trvalého pobytu a priloží pôvodné osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika.

(12) Národný inšpektorát práce vedie evidenciu osvedčení autorizovaného bezpečnostného technika a zverejňuje ich zoznam. Národný inšpektorát práce vyčiarke z evidencie vydaných osvedčení autorizovaného bezpečnostného technika osvedčenie, ktoré bolo

odobraté podľa § 25. Osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika stráca platnosť, ak autorizovaný bezpečnostný technik neabsolvoval aktualizáciu odbornú prípravu podľa odseku 9.

§ 25

Odobratie osvedčenia bezpečnostného technika alebo osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika

Príslušný inšpektorát práce je povinný odobrať osvedčenie bezpečnostného technika a Národný inšpektorát práce je povinný odobrať osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika, ak bezpečnostný technik alebo autorizovaný bezpečnostný technik pri plnení odborných činností závažným spôsobom alebo opakovane konal v rozpore s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

§ 26

Pracovná zdravotná služba

(1) Pracovná zdravotná služba u zamestnávateľa najmä

- a) zisťuje nebezpečenstvá a hodnotí zdravotné riziká, ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci,
- b) dohliada na faktory pracovného prostredia a na stav pracovných podmienok, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie zamestnancov,
- c) podporuje prispôsobovanie práce zamestnancom,
- d) poskytuje poradenstvo zamestnávateľovi i zamestnancom, najmä pri
 1. plánovaní a organizácii práce a odpočinku vrátane usporiadania pracovísk a pracovných miest,
 2. technológiách a látkach, ktoré sa používajú pri práci a ktoré môžu ohroziť zdravie,
 3. ochrane a kladnom ovplyvňovaní zdravia, hygieny, fyziológie a psychológie práce, ergonómii vrátane prostriedkov individuálnej ochrany a kolektívnej ochrany,
- e) zúčastňuje sa
 1. na vypracúvaní programov ochrany a podpory zdravia zamestnancov, na zlepšovaní pracovných podmienok a na vyhodnocovaní nových zariadení a technológií zo zdravotného hľadiska,
 2. na opatreniach pracovnej rehabilitácie,
 3. na rozboroch pracovnej neschopnosti, chorôb z povolania, ochorení súvisiacich s prácou a zdravotných rizík,
 4. na organizovaní systému prvej pomoci v prípade ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov,
- f) školí zamestnancov na poskytovanie prvej pomoci (§ 8 ods. 1 písm. a) tretí bod),
- g) spolupracuje pri poskytovaní informácií, výcviku a výchovy v oblasti ochrany a kladného ovplyvňovania zdravia, hygieny, fyziológie a psychológie práce a ergonómie,
- h) dohliada na zdravie zamestnancov v súvislosti s prácou.

(2) Úlohy pracovnej zdravotnej služby plnia odborní zdravotnícki pracovníci kvalifikovaní na výkon pracovnej zdravotnej služby.²⁸⁾

§ 27

Výchova a vzdelávanie

(1) Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a metódy prevencie rizík sú predmetom výučby na školách pripravujúcich žiakov a študentov na výkon povolania a ďalšieho vzdelávania dospelých vrátane re-kvalifikácií.

(2) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby súčasťou programu vzdelávania a odbornej výchovy všetkých zamestnancov bola bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a prevencia rizík.

(3) Fyzická osoba a právnická osoba môžu organizovať a vykonávať výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce v rozsahu jednotlivých činností podľa prílohy č. 2 pre inú fyzickú osobu a právnickú osobu len na základe oprávnenia vydaného Národným inšpektorátom práce alebo príslušným orgánom dozoru;²⁹⁾ oprávnenie sa nevyžaduje pre strednú školu a vysokú školu, ktoré pripravujú žiakov a študentov na výkon povolania. Výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika a zamestnávateľa, ktorý bude osobne vykonávať úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, môže organizovať a vykonávať len škola alebo osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou. Oprávnenie na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce v rozsahu príslušnej činnosti (ďalej len „oprávnenie na výchovu a vzdelávanie“) sa vydáva na základe písomnej žiadosti.

(4) O vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie môže požiadať

- a) fyzická osoba, ktorá má
 1. odbornú spôsobilosť na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, má odbornú prax najmenej tri roky a má osvedčenie o absolvovaní lektorského kurzu alebo doklad o absolvovaní pedagogickej prípravy (ďalej len „lektorská spôsobilosť“), alebo
 2. jedného zástupcu alebo podľa potreby viacerých zástupcov s odbornou spôsobilosťou na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie (ďalej len „odborný zástupca“), a má jednu osobu alebo viaceré osoby s odbornou spôsobilosťou, s odbornou praxou najmenej tri roky a lektorskou spôsobilosťou (ďalej len „školiteľ“) na jednotlivé činnosti, ak sama nemá odbornú spôsobilosť na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie,
- b) právnická osoba, ak má určeného jedného odborného zástupcu alebo viacerých odborných zástupcov a určeného jedného školiteľa alebo viacerých školi-

teľov s odbornou spôsobilosťou na činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie.

(5) Na účely vydania oprávnenia na výchovu a vzdelávanie sa preukazuje

- a) odborná spôsobilosť na činnosť, na ktorú sa žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, príslušným osvedčením alebo preukazom, alebo iným dokladom,
- b) lektorská spôsobilosť osvedčením vydaným akreditovanou vzdelávacou ustanovitzňou³⁰⁾ alebo iným dokladom.

(6) Odborný zástupca zodpovedá za odborné vykonávanie činnosti, na ktorú sa požaduje vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie. Odborný zástupca je k žiadateľovi o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie v pracovnom pomere alebo je konateľom alebo spoločníkom právnickej osoby a nemôže túto činnosť vykonávať pre inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu.

(7) V žiadosti o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie fyzická osoba uvedie

- a) meno, priezvisko, dátum narodenia a adresu trvalého pobytu,
- b) identifikačné číslo, ak už bolo pridelené, obchodné meno a miesto podnikania,
- c) osobné údaje odborného zástupcu,
- d) osobné údaje školiteľa,
- e) činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie.

(8) V žiadosti o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie právnická osoba uvedie

- a) názov, sídlo, právnu formu a identifikačné číslo,
- b) osobné údaje štatutárneho orgánu,
- c) osobné údaje odborného zástupcu,
- d) osobné údaje školiteľa,
- e) činnosť, na ktorú žiada vydať oprávnenie na výchovu a vzdelávanie.

(9) K žiadosti fyzická osoba alebo právnická osoba pripojí aj

- a) doklady o svojej odbornej spôsobilosti alebo odbornej spôsobilosti odborného zástupcu,
- b) doklady o svojej lektorskej spôsobilosti, ak bude školiteľom,
- c) doklady o odbornej spôsobilosti a lektorskej spôsobilosti školiteľa,
- d) vzorový projekt výchovy a vzdelávania vypracovaný osobitne pre každú požadovanú výchovnú a vzdelávaciu činnosť podľa prílohy č. 2,
- e) vyhlásenie o materiálo-technickom zabezpečení výchovy a vzdelávania,
- f) kópiu pracovnej zmluvy s odborným zástupcom,
- g) správny poplatok na každú požadovanú činnosť osobitne.

(10) Vzorový projekt výchovy a vzdelávania musí žiadateľ o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie

²⁸⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 743/2004 Z. z. o spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializovaných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností.

²⁹⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.

³⁰⁾ Zákon č. 386/1997 Z. z. o ďalšom vzdelávaní a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 387/1996 Z. z. o zamestnanosti v znení zákona č. 70/1997 Z. z. v znení neskorších predpisov.

vypracovať na každú požadovanú výchovnú a vzdelávaciu činnosť samostatne a musí obsahovať

- a) názov výchovnej a vzdelávacej aktivity v súlade s činnosťou, na ktorú sa oprávnenie na výchovu a vzdelávanie požaduje,
- b) cieľ výchovy a vzdelávania,
- c) požadované ukončené vzdelanie na zaradenie uchádzača do výchovnej a vzdelávacej aktivity,
- d) používané formy a metódy výchovy a vzdelávania,
- e) učebný plán so stanoveným počtom hodín a učebnú osnovu vypracovanú pre teoretickú časť a praktickú časť výchovy a vzdelávania,
- f) zoznam školiteľov na jednotlivé témy uvedené v učebnom pláne alebo učebnej osnove,
- g) spôsob záverečného overenia vedomostí účastníka výchovnej a vzdelávacej aktivity, osobitne na teoretickú časť a praktickú časť výchovy a vzdelávania.

(11) Národný inšpektorát práce vydá žiadateľovi oprávnenie na výchovu a vzdelávanie do 60 dní od podania žiadosti.

(12) Oprávnenie na výchovu a vzdelávanie sa vydáva na päť rokov a obsahuje

- a) obchodné meno a osobné údaje fyzickej osoby,
- b) názov, sídlo a právnu formu právnickej osoby,
- c) ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, na základe ktorého sa oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydáva,
- d) evidenčné číslo,
- e) názov činnosti, na ktorú sa vydáva oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, podľa prílohy č. 2,
- f) dátum vydania oprávnenia na výchovu a vzdelávanie a dátum jeho platnosti,
- g) odtlačok pečiatky a podpis zástupcu Národného inšpektorátu práce.

(13) Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie je povinná

- a) Národnému inšpektorátu práce
 1. predložiť do 15 dní od získania živnostenského oprávnenia jeho kópiu alebo výpis z obchodného registra s predmetom činnosti podľa vydaného oprávnenia na výchovu a vzdelávanie, ak neboli pripojené k žiadosti o vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie,
 2. bezodkladne písomne oznámiť zmenu údajov podľa odseku 7 písm. a) až d) a podľa odseku 8 písm. a) až d) a zmenu ďalších podmienok, za ktorých bolo oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydané, spolu s predložením príslušných dokladov,
- b) dodržiavať pri výchove a vzdelávaní podmienky tohto ustanovenia,
- c) vypracovať projekt výchovy a vzdelávania pre každú výchovnú a vzdelávaciu aktivitu zameranú na výchovu a vzdelávanie zamestnancov a vedúcich zamestnancov podľa prílohy č. 2 skupiny 01, ktorého obsahová náplň je v súlade s § 7 ods. 1 a 4 prispôbená charakteru práce vzdelávanej skupiny zamestnancov alebo vedúcich zamestnancov; kópiu projektu je povinná odovzdať príslušnému zamestnávateľovi,
- d) založiť a viesť záznamovú knihu o výchovných a vzdelávacích aktivitách,
- e) vykonávať výchovu a vzdelávanie len školiteľmi uve-

denými v schválenom vzorovom projekte výchovy a vzdelávania alebo inými školiteľmi oznámenými podľa písmena a) druhého bodu,

- f) vydať osvedčenie, preukaz alebo iný doklad po úspešnom overení vedomostí účastníkov,
- g) viesť osobitnú evidenciu vydaných osvedčení alebo preukazov.

(14) Národný inšpektorát práce odoberie oprávnenie na výchovu a vzdelávanie, ak

- a) zistí závažné alebo opakujúce sa nedostatky pri vykonávaní výchovy a vzdelávania,
- b) zistí závažné alebo opakované porušovanie právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri vykonávaní výchovy a vzdelávania,
- c) osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie nemá živnostenský list alebo výpis z obchodného registra s predmetom činnosti, na ktorú jej bolo vydané oprávnenie na výchovu a vzdelávanie,
- d) osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie, ktorá je fyzickou osobou,
 1. odobratím príslušného osvedčenia alebo preukazu prestala spĺňať požiadavky odbornej spôsobilosti,
 2. neabsolvovala aktualizáciu odbornú prípravu,
- e) osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie nemá odborného zástupcu s odbornou spôsobilosťou.

(15) Platnosť oprávnenia na výchovu a vzdelávanie zaniká

- a) uplynutím doby, na ktorú bolo vydané,
- b) výmazom osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou, z obchodného registra alebo zánikom živnostenského oprávnenia,
- c) vyhlásením konkurzu na osobu oprávnenú na výchovu a vzdelávanie alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu na oprávnenú osobu pre nedostatok majetku,
- d) smrťou fyzickej osoby, ktorá je osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie, alebo jej vyhlásením za mŕtvu.

(16) Národný inšpektorát práce vedie evidenciu ním vydaných a odobratých oprávnení na výchovu a vzdelávanie a zverejňuje ich zoznam.

§ 28

Akreditačná komisia

(1) Akreditačná komisia zriadená podľa osobitného predpisu¹⁾

- a) posudzuje žiadosti na vydanie
 1. oprávnenia na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby podľa § 21,
 2. osvedčenia autorizovaného bezpečnostného technika podľa § 24,
 3. oprávnenia na výchovu a vzdelávanie podľa § 27,
- b) preveruje na podnet žiadateľa zamietnutie žiadosti na vydanie oprávnenia na činnosť podľa § 15 a osvedčenia alebo preukazu podľa § 16.

(2) Národný inšpektorát práce, po preverení podnetu podľa odseku 1 písm. b) akreditačnou komisiou a na jej návrh, vydá odborné stanovisko, ktoré je záväzné pre

ďalší postup príslušnej oprávnenej právnickej osoby alebo osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie.

§ 29

Kontrolná činnosť orgánov zastupujúcich zamestnancov

Odborové orgány a iné orgány zastupujúce zamestnancov kontrolujú plnenie úloh zamestnávateľov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Na plnenie týchto úloh si môžu vytvoriť vlastný systém kontroly.

§ 30

Splnomocňovacie ustanovenia

(1) Všeobecne záväzné právne predpisy, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ustanovia

- a) podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení,
- b) podrobnosti o požiadavkách a rozsahu výchovnej a vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie, overovaní znalostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti,
- c) technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia.

(2) Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky po dohode so Štatistickým úradom Slovenskej republiky, ustanoví vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ktorý bude obsahovať klasifikačné prvky podľa osobitného predpisu.³¹⁾

(3) Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, ustanoví

- a) podrobnosti o rozsahu a náplni výkonu pracovnej zdravotnej služby, o zložení tímu odborníkov, ktorí ju vykonávajú, a o požiadavkách na ich odbornú spôsobilosť,
- b) spôsob hlásenia, registrácie a evidencie choroby z povolania a ohrozenia chorobou z povolania.

TRETIA ČASŤ

TRANSFORMÁCIA TECHNICKEJ INŠPEKCIE

§ 31

Spôsob založenia

(1) Technická inšpekcia zriadená podľa doterajších predpisov ako príspevková organizácia na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti vyhradených technických zariadení a technických zariadení sa transformuje na Technickú inšpekciu, akciovú spoločnosť (ďalej len „akciová spoločnosť“).

(2) Zakladateľom akciovej spoločnosti podľa odseku 1 je štát; v jeho mene koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Zakladateľskú listinu a stanovky akciovej spoločnosti schvaľuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

(3) Založenie, vznik, postavenie a právne pomery akciovej spoločnosti upravuje Obchodný zákonník, ak tento zákon neustanovuje inak. Osobitný predpis³²⁾ sa pri založení a vzniku akciovej spoločnosti nepoužije.

§ 32

Predmet vkladu

(1) Na založenie akciovej spoločnosti sa použije majetok štátu v správe štátnej príspevkovej organizácie Technická inšpekcia.

(2) Predmetom nepeňažného vkladu do akciovej spoločnosti je majetok štátu v správe štátnej príspevkovej organizácie Technická inšpekcia, ktorý sa na účely tohto zákona považuje za podnik podľa § 5 a § 59 ods. 4 Obchodného zákonníka. Ustanovenia o prechode záväzku a možnosti podať odpor podľa § 477 ods. 3 a § 478 Obchodného zákonníka sa nepoužijú.

§ 33

Určenie hodnoty nepeňažného vkladu

(1) Hodnota nepeňažného vkladu do akciovej spoločnosti sa určí znaleckým posudkom vypracovaným ku dňu založenia akciovej spoločnosti ako všeobecná hodnota vkladateľného majetku.

(2) Hodnota nepeňažného vkladu do akciovej spoločnosti určená podľa odseku 1 je peňažným vyjadrením súčtu hodnoty vkladu do jej základného imania a hodnoty rezervného fondu vytvoreného dňom jej vzniku.

§ 34

Prechod vlastníckeho práva a práv a povinností z pracovnoprávných a iných vzťahov

(1) K návrhu na zápis akciovej spoločnosti do obchodného registra sa neprikladá doklad o splatení nepeňažného vkladu pred vznikom akciovej spoločnosti.

(2) Vlastnícke právo k nepeňažnému vkladu prechádza na akciovú spoločnosť dňom jej vzniku. Ku dňu vzniku akciovej spoločnosti je zakladateľ povinný odovzdať a akciová spoločnosť je povinná prevziať veci zahrnuté do nepeňažného vkladu.

(3) O odovzdaní a prevzatí vecí zahrnutých do nepeňažného vkladu sa spíše zápisnica podpísaná oboma stranami; ustanovenia o povinnosti zaplatiť hodnotu nepeňažného vkladu, o správe vkladu a o prechode vlastníckeho práva podľa § 59 ods. 2, § 60 a § 483 Obchodného zákonníka sa nepoužijú.

(4) Dňom vzniku akciovej spoločnosti na ňu prechádzajú práva a povinnosti vrátane neukončených prípa-

³¹⁾ § 19 ods. 2 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike.

³²⁾ Zákon č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov.

dov výkonu činnosti a neuhradených pohľadávok voči tretím stranám vyplývajúce z právnych vzťahov, ako aj práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov k zamestnancom.

§ 35

Predmet podnikania

(1) Akciová spoločnosť overuje plnenie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení podľa § 14 tohto zákona.

(2) Akciová spoločnosť môže vykonávať aj iné činnosti za podmienok ustanovených Obchodným zákonníkom.

§ 36

Základné imanie, rezervný fond a akcie

(1) Základné imanie akciovej spoločnosti pri jej vzniku tvorí hodnota nepeňažného vkladu znížená o hodnotu rezervného fondu; ustanovenie o základnom imaní podľa § 58 ods. 1 Obchodného zákonníka sa nepoužije.

(2) Rezervný fond akciovej spoločnosti pri jej vzniku tvorí 5 % z hodnoty nepeňažného vkladu do majetku spoločnosti.

(3) Akcie akciovej spoločnosti znejú na meno a majú podobu zaknihovaného cenného papiera; zmena ich podoby alebo formy sa zakazuje.

§ 37

Dňom vzniku akciovej spoločnosti zaniká štátna príspevková organizácia Technická inšpekcia.

ŠTVRTÁ ČASŤ SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 38

(1) Ak zamestnávateľ a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, plnia povinnosti ustanovené týmto zákonom a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci spôsobom alebo postupom upraveným v slovenskej technickej norme, toto plnenie sa považuje za splnenie požiadaviek na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci; tieto povinnosti možno splniť aj iným preukázateľne primeraným spôsobom.

(2) Zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť, zamestnanci zamestnávateľa, ktorí vykonávajú preventívne a ochranné služby, zamestnanci fyzickej osoby a právnickej osoby, ktoré vykonávajú preventívne a ochranné služby dodávateľským spôsobom, a zamestnanci oprávnenej právnickej osoby sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva podľa osobitných predpisov,²⁶⁾ o ktorých sa dozvedeli v súvislosti s vykonávaním oprávnení a úloh podľa tohto zákona, ak to tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak,

alebo povinnosti mlčanlivosti ich nezbaví dotknutá osoba.

(3) Vo všetkých ustanoveniach právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa slová „Technická inšpekcia“ v príslušnom tvare nahrádzajú slovami „oprávnená právnická osoba“ v príslušnom tvare.

§ 39

Prechodné ustanovenia

(1) Oprávnenou právnickou osobou na overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení podľa § 14 je do 31. decembra 2006 Technická inšpekcia, akciová spoločnosť.

(2) Podmienky podľa § 14 ods. 3 sa u Technickej inšpekcie, akciovej spoločnosti, považujú za splnené do 31. decembra 2006.

(3) Osvedčenie bezpečnostného technika vydané do 30. júna 2006 stráca platnosť 31. decembra 2007, ak bezpečnostný technik neabsolvoval aktualizáciu odbornú prípravu podľa § 23 ods. 6.

(4) Fyzická osoba s osvedčením bezpečnostného technika vydaným do 30. júna 2006 môže vykonávať činnosť autorizovaného bezpečnostného technika na základe osvedčenia vydaného Národným inšpektorátom práce aj bez vykonania skúšky podľa § 24, ak do 30. júna 2006 sústavne najmenej päť rokov vykonávala úlohy bezpečnostného technika u zamestnávateľa, ktorý vykonáva činnosť podľa prílohy č. 1, a absolvovala aktualizáciu odbornú prípravu podľa § 24 ods. 9 najneskôr do 31. decembra 2007.

(5) Osvedčenie a preukaz vydané do 30. júna 2006 sa považujú za osvedčenie a preukaz podľa § 16, ak fyzická osoba, ktorá má osvedčenie alebo preukaz, absolvovala aktualizáciu odbornú prípravu podľa § 16 ods. 4; inak osvedčenie alebo preukaz stráca platnosť najneskôr 30. apríla 2008.

(6) Oprávnenia na činnosť, ktorými sú odborné prehliadky, odborné skúšky a opravy vyhradeného technického zariadenia a plnenie tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrže motorového vozidla plynom vydané podľa doterajších predpisov do 30. júna 2006, strácajú platnosť najneskôr 31. decembra 2007.

(7) Oprávnenie na výchovu a vzdelávanie stráca platnosť

- a) 31. augusta 2006, ak bolo vydané podľa doterajších predpisov do 31. decembra 1996,
- b) 31. decembra 2006, ak bolo vydané podľa doterajších predpisov od 1. januára 1997 do 31. decembra 1997,
- c) 30. apríla 2007, ak bolo vydané podľa doterajších predpisov od 1. januára 1998 do 31. decembra 1998,
- d) 31. augusta 2007, ak bolo vydané podľa doterajších predpisov od 1. januára 1999 do 31. decembra 2000,
- e) 31. decembra 2007, ak bolo vydané podľa doterajších predpisov od 1. januára 2001 do 31. decembra 2002,

f) 30. apríla 2008, ak bolo vydané podľa doterajších predpisov od 1. januára 2003 do 30. júna 2006.

(8) Oprávnenie na výchovu a vzdelávanie odborných pracovníkov bezpečnosti práce vydané do 30. júna 2006 stráca platnosť 31. augusta 2006.

(9) Oprávnenie na poradenstvo v oblasti ochrany práce vydané podľa doterajších predpisov stráca platnosť 1. júla 2006.

§ 40

Týmto zákonom sa preberá právny akt Európskych spoločenstiev a Európskej únie uvedený v prílohe č. 3.

§ 41

Zrušujú sa:

1. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 95/2000 Z. z., zákona č. 158/2001 Z. z., zákona č. 215/2004 Z. z. a zákona č. 479/2005 Z. z.,
2. vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 111/1975 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení v znení vyhlášky Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 483/1990 Z. z.,
3. vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce č. 66/1989 Zb. na zaistenie bezpečnosti technických zariadení v jadrovej energetike v znení vyhlášky č. 31/1991 Zb.

Čl. II

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č. 231/1992 Zb., zákona č. 600/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 216/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 123/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slo-

venskej republiky č. 222/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 289/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 290/1996 Z. z., zákona č. 288/1997 Z. z., zákona č. 379/1997 Z. z., zákona č. 70/1998 Z. z., zákona č. 76/1998 Z. z., zákona č. 126/1998 Z. z., zákona č. 129/1998 Z. z., zákona č. 140/1998 Z. z., zákona č. 143/1998 Z. z., zákona č. 144/1998 Z. z., zákona č. 161/1998 Z. z., zákona č. 178/1998 Z. z., zákona č. 179/1998 Z. z., zákona č. 194/1998 Z. z., zákona č. 263/1999 Z. z., zákona č. 264/1999 Z. z., zákona č. 119/2000 Z. z., zákona č. 142/2000 Z. z., zákona č. 236/2000 Z. z., zákona č. 238/2000 Z. z., zákona č. 268/2000 Z. z., zákona č. 338/2000 Z. z., zákona č. 223/2001 Z. z., zákona č. 279/2001 Z. z., zákona č. 488/2001 Z. z., zákona č. 554/2001 Z. z., zákona č. 261/2002 Z. z., zákona č. 284/2002 Z. z., zákona č. 506/2002 Z. z., zákona č. 190/2003 Z. z., zákona č. 219/2003 Z. z., zákona č. 245/2003 Z. z., zákona č. 423/2003 Z. z., zákona č. 515/2003 Z. z., zákona č. 586/2003 Z. z., zákona č. 602/2003 Z. z., zákona č. 347/2004 Z. z., zákona č. 350/2004 Z. z., zákona č. 365/2004 Z. z., zákona č. 420/2004 Z. z., zákona č. 533/2004 Z. z., zákona č. 544/2004 Z. z., zákona č. 578/2004 Z. z., zákona č. 624/2004 Z. z., zákona č. 650/2004 Z. z., zákona č. 656/2004 Z. z., zákona č. 725/2004 Z. z., zákona č. 8/2005 Z. z., zákona č. 93/2005 Z. z., zákona č. 331/2005 Z. z., zákona č. 340/2005 Z. z., zákona č. 351/2005 Z. z., zákona č. 470/2005 Z. z., zákona č. 473/2005 Z. z., zákona č. 491/2005 Z. z., zákona č. 555/2005 Z. z. a zákona č. 567/2005 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 3 ods. 1 písm. d) bode 1 sa na konci pripájajú tieto slová: „a zdravotníckych pracovníkov v pracovnej zdravotnej službe,^{2b)}“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2b znie:

„^{2b)} Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“.

2. V § 3 sa odsek 2 dopĺňa písmenom zu, ktoré znie: „zu) overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení.^{2b)}“.

3. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE 202 – Výroba strojov a prístrojov všeobecná a pre určité hospodárske odvetvia Živnosť poradové číslo 2 znie:

„2. Opravy, odborné prehliadky a odborné skúšky vyhradených technických zariadení

1. oprávnenie

§ 15 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

2. doklad o odbornej spôsobilosti

§ 15 ods. 9 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

4. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE 202 – Výroba strojov a prístrojov všeobecná a pre určité hospodárske odvetvia Živnosť poradové číslo 5 znie:

„5. Projektovanie a konštruovanie vyhradených technických zariadení elektrických osvedčenie

§ 24 ods. 1 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 718/2002 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení“.

5. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE 202 – Výroba strojov a prístrojov všeobecná a pre určité hospodárske odvetvia sa vypúšťa živnosť pod por. č. 6.

6. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE 213 – Stavebníctvo Živnosť sa dopĺňa poradovým číslom 18b, ktoré znie:

„18b. Vykonávanie činnosti koordinátora bezpečnosti

1. vysokoškolské vzdelanie stavebného alebo architektonického smeru alebo odborné stredoškolské vzdelanie stavebného smeru a najmenej tri roky praxe v odbore alebo
2. osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika

§ 22 ods. 3 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 5 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 510/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 282/2004 Z. z.“.

7. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE 214 – Ostatné Živnosť poradové číslo 22 znie:

„22. Poradenstvo, výchova a vzdelávanie v oblasti ochrany práce *) oprávnenie

§ 5 ods. 7 zákona č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov

*) len v oblasti pôsobnosti dozoru štátnej banskej správy“.

8. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE 214 – Ostatné Živnosť sa za poradové číslo 22 vkladá poradové číslo 22a, ktoré znie:

„22a. Výchova a vzdelávanie v oblasti ochrany práce oprávnenie

§ 27 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

9. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE
214 – Ostatné Živnosť poradové číslo 54 znie:

„54. Bezpečnostnotechnická služba	1. oprávnenie	§ 21 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
	2. osvedčenie bezpečnostného technika	§ 23 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
	3. osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika	§ 24 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

10. V prílohe č. 2 – VIAZANÉ ŽIVNOSTI v SKUPINE
214 – Ostatné Živnosť sa za poradové číslo 54 vkladajú
poradové čísla 54a, 54b, 54c, ktoré znejú:

„54a. Bezpečnostný technik	osvedčenie bezpečnostného technika	§ 23 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
54b. Autorizovaný bezpečnostný technik	osvedčenie autorizovaného bezpečnostného technika	§ 24 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov
54c. Pracovná zdravotná služba	oprávnenie	§ 21 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

Čl. III

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. Z. o správnych poplatkoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 123/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 224/1996 Z. z., zákona č. 70/1997 Z. z., zákona č. 1/1998 Z. z., zákona č. 232/1999 Z. z., zákona č. 3/2000 Z. z., zákona č. 142/2000 Z. z., zákona č. 211/2000 Z. z., zákona č. 468/2000 Z. z., zákona č. 553/2001 Z. z., zákona č. 96/2002 Z. z., zákona č. 118/2002 Z. z., zákona č. 215/2002 Z. z., zákona č. 237/2002 Z. z., zákona č. 418/2002 Z. z., zákona č. 457/2002 Z. z., zákona č. 465/2002 Z. z., zákona č. 477/2002 Z. z., zákona č. 480/2002 Z. z., zákona č. 190/2003 Z. z., zákona č. 217/2003 Z. z., zákona č. 245/2003 Z. z., zákona č. 450/2003 Z. z., zákona č. 469/2003 Z. z., zákona č. 583/2003 Z. z., zákona č. 5/2004 Z. z., zákona č. 199/2004 Z. z., zákona

č. 204/2004 Z. z., zákona č. 347/2004 Z. z., zákona č. 382/2004 Z. z., zákona č. 434/2004 Z. z., zákona č. 533/2004 Z. z., zákona č. 541/2004 Z. z., zákona č. 572/2004 Z. z., zákona č. 578/2004 Z. z., zákona č. 581/2004 Z. z., zákona č. 633/2004 Z. z., zákona č. 653/2004 Z. z., zákona č. 656/2004 Z. z., zákona č. 725/2004 Z. z., zákona č. 5/2005 Z. z., zákona č. 8/2005 Z. z., zákona č. 15/2005 Z. z., zákona č. 93/2005 Z. z., zákona č. 171/2005 Z. z., zákona č. 308/2005 Z. z., zákona č. 331/2005 Z. z., zákona č. 341/2005 Z. z., zákona č. 342/2005 Z. z., zákona č. 473/2005 Z. z., zákona č. 491/2005 Z. z., zákona č. 538/2005 Z. z., zákona č. 558/2005 Z. z., zákona č. 572/2005 Z. z., zákona č. 573/2005 Z. z., zákona č. 610/2005 Z. z., zákona č. 14/2006 Z. z., zákona č. 15/2006 Z. z. a zákona č. 24/2006 Z. z. sa mení takto:

1. V prílohe k zákonu č. 145/1995 Z. z. v časti XIII Bezpečnosť práce a technické zariadenia položka 202 znie:

„Položka 202

a) Vydanie oprávnenia právnickej osobe na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby ⁴²⁾	5 000 Sk,
b) Vydanie oprávnenia fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a podnikateľom na vykonávanie bezpečnostnotechnickej služby ⁴²⁾	2 500 Sk,
c) Vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce právnickej osobe ⁴²⁾	5 000 Sk,
d) Vydanie oprávnenia na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce fyzickej osobe, ⁴²⁾ ktorá je zamestnávateľom a podnikateľom	2 500 Sk,
e) Vydanie osvedčenia autorizovanému bezpečnostnému technikovi ⁴²⁾	1 000 Sk,
f) Vydanie povolenia zamestnávateľovi na výkon ľahkých prác fyzickými osobami, ktoré nedovърšili 15 rokov veku podľa Zákonníka práce ⁴²⁾	500 Sk.“.

2. V poznámke pod čiarou k odkazu 42 sa citácia „§ 4 ods. 1 písm. i) a § 6 písm. d) zákona č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov“ nahrádza citáciou „Zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

Čl. IV

Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení zákona č. 165/2002 Z. z., zákona č. 408/2002 Z. z., zákona č. 413/2002 Z. z., zákona č. 210/2003 Z. z., zákona č. 461/2003 Z. z., zákona č. 5/2004 Z. z., zákona č. 365/2004 Z. z., zákona č. 82/2005 Z. z., zákona č. 131/2005 Z. z., zákona č. 244/2005 Z. z. a zákona č. 570/2005 Z. z. sa mení a dopľňa takto:

1. V § 11 ods. 4 sa za slovo „dochádzku“ vkladá slovo „len“.

2. V § 11 odsek 5 znie:

„(5) Fyzickej osobe, ktorá nedovърšila 15 rokov veku, výkon ľahkých prác povoľuje príslušný inšpektorát práce po dohode s príslušným orgánom štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva. V povolení sa určí počet hodín a podmienky, za ktorých sa ľahké práce môžu vykonávať. Príslušný inšpektorát práce odoberie povolenie, ak podmienky povolenia nie sú dodržiavané.“.

3. V § 39 ods. 2 sa vypúšťajú slová „po dohode s príslušným orgánom inšpekcie práce, s príslušným orgánom na ochranu zdravia a so zástupcami zamestnancov“.

4. V § 41 odsek 2 znie:

„(2) Ak osobitný právny predpis vyžaduje na výkon práce zdravotnú spôsobilosť na prácu, psychickú spôsobilosť na prácu alebo iný predpoklad, zamestnávateľ môže uzatvoriť pracovnú zmluvu len s fyzickou osobou

zdravotne spôsobilou alebo psychicky spôsobilou na túto prácu alebo s fyzickou osobou, ktorá spľňa iný predpoklad.“.

5. V § 75 sa odsek 2 dopľňa písmenom f), ktoré znie: „f) údaj o poskytnutí odchodného podľa § 76 ods. 6.“.

6. V § 76 odsek 6 znie:

„(6) Pri prvom skončení pracovného pomeru po nadobudnutí nároku na predčasný starobný dôchodok, starobný dôchodok a invalidný dôchodok, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je viac ako 70 %, patrí zamestnancovi odchodné najmenej v sume jeho priemerného mesačného zárobku podľa § 134, ak požiada o poskytnutie uvedeného dôchodku pred skončením pracovného pomeru alebo bezprostredne po jeho skončení.“.

7. Doterajší text § 150 sa označuje ako odsek 1 a dopľňa sa odsekom 2, ktorý znie:

„(2) Zamestnanci, ktorí sú poškodení porušením povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov, môžu podať sťažnosť na príslušnom orgáne inšpekcie práce.“.

8. Doterajší text § 254 sa označuje ako odsek 1 a dopľňa sa odsekom 2, ktorý znie:

„(2) Slová „orgány na ochranu zdravia“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona nahrádzajú slovami „orgány štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva“ v príslušnom tvare a slová „zamestnanec so zmenenou pracovnou schopnosťou“ vo všetkých tvaroch sa v celom texte zákona nahrádzajú slovami „zamestnanec so zdravotným postihnutím“ v príslušnom tvare.“.

Čl. V

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2006.

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

**Príloha č. 1
k zákonu č. 124/2006 Z. z.**

Z O Z N A M

činností s vyšším rizikom, pri ktorých môže dôjsť k závažnému poškodeniu zdravia zamestnancov alebo pri ktorých častejšie dochádza k poškodeniu ich zdravia

Činnosti s vyšším rizikom, pri ktorých môže pri plnení pracovných povinností dôjsť k závažnému poškodeniu zdravia zamestnancov alebo pri ktorých častejšie dochádza k poškodeniu ich zdravia, podľa tohto zákona sa na základe odvetvovej klasifikácie ekonomických činností rozdeľujú takto:

Kód odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (OKEČ)	Ekonomická činnosť
A	Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo
C	Ťažba nerastných surovín
DA	Výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov
DC	Spracúvanie kože a výroba kožených výrobkov
DD	Spracúvanie dreva a výroba výrobkov z dreva
DE	Výroba celulózy, papiera a výrobkov z papiera; vydavateľstvo a tlač
DF	Výroba koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrového paliva
DG	Výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vláken
DH	Výroba výrobkov z gumy a plastov
DI	Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov
DJ	Výroba kovov a výroba kovových výrobkov
DK	Výroba strojov a zariadení inde nezaradených
DL	Výroba elektrických a optických zariadení
DM	Výroba dopravných prostriedkov
DN	Výroba i. n.
E	Výroba a rozvod elektriny, plynu, pary a vody
F	Stavebníctvo
I	Doprava, skladovanie a pošty okrem telekomunikácií, vzdušnej dopravy a činnosti cestovných kancelárií
N	Zdravotníctvo a sociálna pomoc
O	Ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby

**Príloha č. 2
k zákonu č. 124/2006 Z. z.****DRUHY OPRAVNENÍ NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE V OBLASTI OCHRANY PRÁCE**

Oprávnenie na výchovu a vzdelávanie vydáva príslušný orgán inšpekcie práce a príslušný orgán dozoru podľa § 27 ods. 3 v rozsahu

skupina 01 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a ustanovené pracovné podmienky

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

01.1 zamestnancov a vedúcich zamestnancov

01.2 bezpečnostných technikov

01.3 zamestnávateľov, ktorí budú osobne vykonať úlohy bezpečnostných technikov a autorizovaných bezpečnostných technikov

skupina 02 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach tlakových

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

02.1 revíznych technikov

02.2 osôb na obsluhu

02.3 osôb na opravy

skupina 03 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach zdvíhacích

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

03.1 revíznych technikov

03.2 osôb na obsluhu

03.3 osôb na opravy

03.4 viazačov bremien

skupina 04 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach plynových

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

04.1 revíznych technikov

04.2 osôb na obsluhu

04.3 osôb na opravy

skupina 05 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach elektrických

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

05.1 elektrotechnikov, samostatných elektrotechnikov a elektrotechnikov na riadenie činností alebo na riadenie prevádzky

05.2 revíznych technikov

skupina 06 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci pri obsluhu motorových vozíkov

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

06.1 vodičov motorových vozíkov

skupina 07 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci vo výške

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

07.1 zamestnancov pracujúcich vo výške

07.2 osôb na montáž a demontáž lešenia (lešenári)

skupina 08 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci so stavebnými strojmi a zariadeniami

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie zamestnancov

08.1 na obsluhu vybraných stavebných strojov a zariadení

skupina 09 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s poľnohospodárskymi strojmi a zariadeniami

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie

09.1 zamestnancov na obsluhu vybraných poľnohospodárskych strojov a zariadení

skupina 10 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci s lesníckymi strojmi a zariadeniami

V rámci tejto skupiny činnosťou je výchova a vzdelávanie osôb na obsluhu

10.1 vybraných lesníckych strojov a zariadení

10.2 ručnej motorovej reťazovej píly pri ťažbe dreva

10.3 ručnej motorovej reťazovej píly pri inej činnosti

Príloha č. 3
k zákonu č. 124/2006 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNÝCH AKTOV
EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV A EURÓPSKEJ ÚNIE

Smernica Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a zdravia pracovníkov pri práci (Ú. v. ES L 183, 29. 6. 1989).